

Til Instituttleder møtet
Fra Eksamensseksjonen

Sakstype: Diskusjonssak
Møtedato: 10. oktober 2018
Notatdato: 27. september 2018
Arkivsaksnummer: 2018/1541
Saksbehandler: Kristin Steen Slåttå

Diskusjonsnotat til instituttleder møte - Valgemneprosessen

Bakgrunn

- Instituttene har levert foreløpige innstillinger og den åpne høringsrunden på de foreløpige innstillingene er avsluttet.
- På instituttleder møtet 10. oktober skal instituttlederne diskutere deres innstillinger før de skal ferdigstille dem og sende forslagene til behandling i PMR 4. desember.
- [Nettsiden for valgemneprosessen er oppdatert.](#)

Hovedproblemstillinger

- Det er ønskelig med en grundig og åpen diskusjon rundt instituttens foreløpige innstillinger, herunder har administrasjonen utarbeidet noen konkrete spørsmål til de foreløpige innstillingene som er ønskelig å adressere i diskusjonsmøtet med alle instituttlederne. Instituttlederne anmodes videre til å komme med ytterligere spørsmål til hverandre i møtet. Dette fellesmøtet er svært viktig for å se porteføljen som helhet og på tvers av instituttgrensene.

Spørsmål til alle instituttene:

- Se vedlegg med gruppering av de foreslåtte valgemnene i fagområder på tvers av instituttgrensene. Hvordan støtter denne porteføljen opp under prioriterte forskningsområder? Hvordan støtter de emner som er gruppert sammen opp under hverandre? Er det faglig overlapp som ikke allerede er vurdert? Vil emnene som er foreslått videreført dekke fagområdet på best mulig måte? Bruker vi våre interne lærerressurser på best mulig måte ut fra tilgjengelig faglig kompetanse?

Spørsmål til Institutt for offentlig rett, Senter for menneskerettigheter og institutt for kriminologi og rettssosiologi:

- IOR har foreslått å erstatte valgemnet *JUS5912 Legal Writing and Oral Advocacy in International Law* som hører til SMR med et nytt emne med foreløpig tittel *International Law and International Relations*. *JUS5912* er definert som emne utenfor rammen. Bakgrunnen for dette er at det er et ferdighetsemne som er knyttet til emnene *JUS5040/41 Moot Court/Prosedyrekonkurransen* som et innføringsemne og rekrutteringsemne til prosedyrekonkurranser. Det nye emnet vil ikke erstatte disse sidene av *JUS5912*. Det foreslåtte emnet *International Law and International Relations* kan ikke opprettes som erstatning for *JUS5912* i denne prosessen, emnet ser ikke ut til å dekke det samme området som *JUS5912* i dag gjør. Dersom IOR ønsker å prioritere dette emnet så må det gjøres innenfor rammen på 21 emner.

- IKRS har meldt inn forslag om opprettelse av ett nytt valgemne *Empiriske rettsstudier*, emnet foreslås å tilhøre IKRS, men som et tverrfaglig emne med faglærere fra IOR. IKRS sa i utgangspunktet fra seg rammen på 0-1 emne ved oppstarten av prosessen, dette emnet ble tillagt rammen til IOR. Det er derfor naturlig at IKRS og IOR blir enige seg imellom om dette emnet skal prioriteres som del av IORs ramme på 21 emner.
- IORs og IKRSs foreløpige innstilling til valgemner er til sammen 3 emner over rammen. Det er PMR som til slutt vedtar den endelige valgemneporteføljen, og PMR har ikke anledning vedta flere emner enn det som det er ramme til. Det anbefales at de endelige innstillingene er i henhold til rammen til hvert institutt.

Spørsmål til Nordisk institutt for sjørett;

- Det er sendt inn flere høringsinnspill på forslaget om nedleggelse av *JUS5404 Law of the Sea*, hva er instituttleders kommentarer til disse høringsinnspillene?
- NIFS foreslås videreføring av *JUS5851 International Investment Law (27)*, emnet har hatt en reduksjon i antall eksamensmøtte de siste årene (V16: 32, V17:27 og V18:18). Det er få norske studenter fra rettsvitenskap på emnet.

Spørsmål til Institutt for privatrett, Institutt for offentlig rett og Nordisk senter for sjørett:

- IFP foreslår nedleggelse av *JUS5240/JUR1240 Comparative Private Law* som har gjennomsnittstall 70, hva er instituttleders kommentar til dette? Det har kommet høringsinnspill (Træet og Langford) som reagerer på forslaget om nedleggelse og viser til behovet for å tilby emner innenfor komparativ. I henhold til vedtatte Vilkår og retningslinjer for opprettelse og videreføring av valgemner skal emner med mer en gjennomsnittlig 50 eksamensmøtte som hovedregel videreføres. Videre bør forslaget om nedleggelse sees i sammenheng med forslag om nedleggelse av *JUS5930 Compative Public Law* som foreslås nedlagt ved IOR.
- IFP foreslår videre å nedlegge emnet *JUS5260/JUS1260 English Law of Contract* (gjennomsnittstall 52). Emnet er populært blant innreisende utvekslingsstudenter, og norske studenter, noe som gjør det til en viktig arena for integrering av de innreisende utvekslingsstudentene. Emnet ble i sin tid opprettet som et viktig støtteemne for kontraktsrettslige fag på sjøretten, videre er det ett emne som er særlig omtalt i internasjonaliseringsarbeidet. Emnet undervises i dag av Peter Davis, men Mads Andenæs har også kompetanse innenfor fagområdet og kan muligens overta emnet dersom nåværende ansvarlig faglærer (Bygrave) ikke har kapasitet til å holde i dette videre. Mulig nedleggelse av språkernnet *JFSPR1110 Engelsk for jurister* ble begrunnet i at fakultetet tilbyr blant annet *English Law of Contract*. Langford som er ansvarlig faglærer for *Engelsk for jurister* har spilt inn at dersom *English Law of Contract* ikke blir videreført så bør heller ikke *Engelsk for jurister* legges ned, men heller utvides til to emner med henholdsvis fokus på privat og offentlig rett. I henhold til Vilkår og retningslinjer for opprettelse og videreføring av valgemner skulle emnet vært videreført. Hva er instituttleders kommentarer til dette?
- Flere av emnene som foreslås nedlagt ved IFP er engelske og to har i tillegg høye tall for eksamensmøtte. Hva er bakgrunnen for at norske valgemner med færre eksamensmøtte blir prioritert fremfor disse?

- Ansvarlig faglærer for valgemner *JUS5870 European Labour Law* har sendt inn et høringsinnspill hvor det vises til samarbeidsavtalen med Arbeids- og sosialdepartementet om Arfa. Her er det innhentet en kommentar fra departementet. Departementet vil ikke komme med et konkret høringsinnspill men skriver at *å undervise i og skape kompetanse innfor disse sidene av arbeidsretten bør etter vår vurdering ikke nedprioriteres*. Videre skriver de *bevilgninger vil stadig måtte konkurrere med bevilgninger til andre formål, og en lavere prioritering fra universitetets side på områder vi oppfatter som sentrale på dette feltet, kan selvsagt innvirke på motivasjonen på dette området*. Vurderer instituttet at en nedleggelse av emnet vil være en risiko med tanke på videre samarbeid og finansiering med departementet?

Videre fremdrift

- De foreløpige innstillingene, høringsinnspillene og de konkrete spørsmålene til instituttene skal diskuteres på Instituttledermøtet 10. oktober, instituttene skal levere endelige innstillinger etter dette (foreløpig er fristen satt til 15. oktober, men denne kan utvides noe).
 - PMR vedtar endelig valgemneportefølje for perioden 2019-2023 på møtet 4. desember 2018.
-

Vedlegg

1. Oversikt over de foreslåtte endringene i valgemneporteføljen
2. Gruppering av valgemnene i fagområder på tvers av instituttgrenser
3. Foreløpige innstillinger fra instituttene
4. Tilbakemeldinger fra høringsrunden
5. Exceloversikt over foreslåtte endringer i porteføljen. Rød farge = foreslått nedlagt, gul farge = foreslått å gå annethvert år, grønn farge = forslag om nytt emne.

UTKAST

Institutt for offentlig retts svar på høringsrunden i forbindelse med fakultetets vedtak om reduksjon av valgemner

NB Dette er en foreløpig innstilling fra institutt for offentlig rett på fakultetets forslag om reduksjon av antall valgemner basert på interne høringer, forslag og møter på IOR.

Oversikt over prosess på fakultetet, valgemner og kriterier:

Fakultetet (dekanat og styret) har bestemt at antall valgemner for rettsvitenskapelige fag skal ned fra 71 til 50. Emnene er fordelt instituttvis etter hvem som er fagansvarlig lærer. IOR har 26 emner som etter fakultetets vedtak skal reduseres til 20. Mange valgemner berører fagområder som går på tvers av instituttgrensene. I denne høringsrunden er det vanskelig å ta hensyn til dette fordi vi ennå ikke vet hvilke emner de andre instituttene vil velge å ta ut. Det kan eventuelt tas opp når instituttens forslag sees i sammenheng. De valgemnene som nå velges for å tas med videre, skal det undervises i fra og med våren 2019 og i 4 år. Deretter foretas det en ny gjennomgang av porteføljen. De fag som tas ut nå, kan derfor komme tilbake senere.

Alle ansatte og særlig de fagansvarlige for valgemnene har vært invitert til å kommentere særlig egne fag eller de fag de har en faglig interesse i. Instituttet har gjennomført ett instituttmøte med plenums- og gruppediskusjoner om instituttets portefølje av valgemner. Gruppene var inndelt faglig tematisk (straff og prosess, menneskerettigheter og velferd, internasjonale fag, andre sentrale offentligrettslige fag). I tillegg har instituttet fått inn noen kommentarer fra de respektive fagansvarlige lærere. Instituttledelsen har oppfordret til at man samtidig med den pålagte behandlingen av forslag til reduksjonen av antall valgemner gjennomgår alle fag med henblikk på oppdatering, endring og eventuell sammenslåing av fag og vurderer forslag til nye fag innenfor den rammen vi har.

Følgende valgemner har ansatte ved IOR fagansvaret for i dag:

Barnerett, Helse rett, Diskriminerings- og likestillingsrett, Trygderett, Sosialrett, Menneskerettigheter, Konflikthåndtering, Bevisteori, Forhandlinger, Skatt I, II (bedriftsskatterett) og III (internasjonal skatterett), Lovgivningslære, Kommunalrett, Rettshistorie, Naturressursrett i et miljøperspektiv, Allmenn rettsteori, Refugee and asylum law, Womens Law and Human Rights. Human Rights and Counter-Terrorism, The Right to Peace, Public International Law, International Criminal Law, International Constitutional Law and Democracy, International Environmental Law, International Trade Law, Comparative Public Law.

Forslag om nye emner: Law and Technology (Malcolm Langford), International Courts (Andreas Føllesdal, Geir Ulfstein), Politi- og påtalerett (Synnøve Ugelvik, Anders Løvli), Supreme Courts: Politics and the Rule of Law in Europe: Past, Present, Future (Marit

Halvorsen), International Law and International Relations (Malcolm Langford, Cecilia Bailliet, Jørgen Skjold).

Fakultetskomiteen som har gjennomgått fakultetets valgmemneportefølje og foreslått reduksjonen, har foreslått at det bør legges vekt på antall eksamensmøtte studenter over de siste fire år (det fremgår av statistikk som er delt ut fra fakultetet), betydning for sammenheng med andre fag (PIL-programmet, valgmemne-pofiler mv), samfunnsmessig relevans og fag- og forskningsutvikling. For instituttets del kan det legges til at det bør legges en viss vekt på faglig spredning slik at alle fagmiljøene får sin rimelige del av valgmemnene innenfor de rammene vi har. Tilgang på lærerkrefter er også en viktig faktor. Instituttets ansatte oppfordres til å vurdere om der er valgmemner med middels eller liten oppslutning som kan slås sammen med andre emner, kan gå annet hvert år, og om noen fag kan vente til neste 4-års periode.

Instituttets vurderinger

Følgende valgmemner har over de siste 4 år hatt et snitt i eksamensdeltakelse på 50 + : *Barnerett, Helserett, Refugee and asylum law, Skatterett I, Konflikthåndtering, Diskriminerings- og likestillingsrett, Trygderett, Women's law and human rights, Human rights and counter terrorism, The right to peace, Public international law, International constitutional law and democracy*. Alle disse foreslås videreført ut fra så vel oppslutning som samfunnsmessig relevans og betydning for fag- og forskningsutvikling. Alle emnene preges av aktiv fagutvikling. De er knyttet til forskningsmiljøer og har god tilgang på lærerkrefter. To av disse, 'Human rights and counter terrorism' og 'The right to peace', alternerer og går annet hvert år. De bør derfor betraktes som ett valgmemne tilsammen. Det vil si at denne gruppen består av tilsammen *II valgmemner*. Det anbefales at alle disse valgmemnene tas med videre.

Ett valgmemne, *Skatterett I*, bør kommenteres særskilt. Faget var tidligere obligatorisk. Det har stor samfunnsmessig relevans, og stor oppslutning som valgmemne. Andre valgmemner i samme fagområde er *Skatterett II (Selskapsskatterett)* og *III (Internasjonal skatterett)* som begge har mindre oppslutning (38 og 21). Instituttet vurderer det likevel slik at alle tre skatterettsfag er sentrale med hensyn til den offentlige og samfunnsmessige regulering av økonomi og særlig næringsliv og nødvendige elementer i finansieringen av velferdsstaten og andre felles infrastrukturer i samfunnet. Internasjonal skatterett og Selskapsskatterett har mindre studentoppslutning, men er samfunnsmessig svært viktige fagområder som det er viktig å ha et undervisningstilbud i. Uten et relativt bredt undervisningstilbud i faget ved Det juridiske fakultet, har private lærekrefter ved BI monopol på å utdanne fremtidens skattejurister, og det antas å være mer privatrettslig rettet. Det er derfor viktig å opprettholde alle tre fagene både for undervisningens skyld og for å ivareta deres faglige utvikling. Det er ansatt én professor med skatterett som hovedansvar. Han dekker undervisningen i alle tre fag. Fagene går annet hvert semester, men undervisningen er ikke tilstrekkelig for å dekke hans undervisningsplikter. Selv om den aktuelle ansatte kan gjøre annen undervisning vil det på det nåværende tidspunkt ikke frigjøre så mange ressurser til annen undervisning dersom

Skatterett II eller III ble nedlagt. Begge er strategisk viktige fag å opprettholde på grunn av deres innhold og betydning for samfunnets og velferdsstatens økonomi. Instituttet foreslår derfor at alle tre fag inntil videre opprettholdes. Det kan vurderes å la Skatterett II og III gå annet hvert år. Hvordan dette bør håndteres etter den nåværende fagansvarliges avgang, må man komme tilbake til.

Rettslig bevisteori er et relativt nytt fag med god oppslutning (46). Det regnes som sentralt og viktig for fagmiljøet og for videre forskning på området. Man regner med at det får en økende oppslutning. Det foreslås opprettholdt.

Faget *Forhandlinger* er nytt og har bare gått én gang foreløpig med en begrensning i påmeldingen (26). Det er knyttet til faget *Konflikthåndtering*, se ovenfor. Begge regnes som faglig viktige og som en del av faglig utvikling på prosessområdet. *Forhandling* har en generell faglig metodikk og er et fag som går på tvers av mange rettsområder. Utviklingen av faget har i særlig grad vært knyttet til utviklingen av et forslag til en SFU. IOR foreslår derfor at dette faget ansees som fakultetets ansvar å ta videre, men at det ikke tas med på IORs liste..

International Criminal Law (42), *International Environmental Law* (38) og *International Trade Law* (25) omhandler alle samfunnsmessig viktige tema. Alle tre er viktige på valgprofilene på PIL-programmet. Instituttet har ansvaret for den internasjonale mastergraden Public International Law. Den har hatt god oppslutning, og studentene har vist god gjennomføringsevne. Programmet er avhengig av at det er et visst antall valgемner å velge mellom for studentene. Det bør derfor utvises forsiktighet med hensyn til å redusere de internasjonale fagene for mye. De norske masterstudentene i rettsvitenskap skal nå også ha minst ett engelskspråklig valgемne. Det har gitt økt oppslutning om emnene, og det er en god arena for kontakt mellom norske og utenlandske studenter ved fakultetet. Det anbefales at alle tre valgемner opprettholdes.

Faget *Naturressursrett i et miljøperspektiv* har liten oppslutning og kan neppe opprettholdes. Det engelske faget *International Environmental Law* er dermed det eneste miljørettsfag på valgемnesiden. Det taler i seg selv sterkt for å opprettholde det.

PluriCourts-miljøet har et sterkt ønske om å utvikle et valgемne om *International Courts* for å utnytte den kompetansen som ligger i miljøet, men det er ikke levert inn et konkret forslag til et slikt fag. IOR foreslår at PluriCourts-miljøet bidrar innenfor flere av de engelskspråklige fag med den relevante kompetansen. Det er allerede artikler om internasjonale domstoler med på pensum i flere fag. Dette kan utvikles videre. PluriCourts kan samtidig bruke noe tid på å utvikle et forslag til et eget valgемne på dette området.

De internasjonale valgемnene er spredt på fire av instituttene. Det har vært ett møte for å forsøke å koordinere og se på mulige sammenslåinger. Etter den instituttvise gjennomgangen bør fagene diskuteres samlet for å vurdere om det er mulig å slå sammen noen av fagene.

Faget *Sosialrett* har liten oppslutning, men har viktige elementer og bør videreutvikles til et *velferdsstatsfag*. Det foreslås at deler av faget *tas inn i trygderettsfaget* for den neste perioden. Samtidig kan det arbeides videre med forslag til et nytt valgemne om velferdsstatsrett som senere kan foreslås.

Kommunalrett er et fag med liten oppslutning, men det er et viktig fag, og vi har et visst nasjonalt ansvar for å vedlikeholde og tilby det. Det er pr i dag lite undervisning i faget, og det foreligger ikke klare planer for å utvide dette. Det foreslås opprettholdt, men tilbudt annet hvert år inntil det foreligger klarere planer. Det er likevel noe man kan komme tilbake til.

Lovgivningslære er et relativt nytt fag som ble startet i forbindelse med at Inge Lorange Backer kom tilbake til fakultetet etter to år som leder av Lovavdelingen i Justisdept. Faget har ikke hatt stor oppslutning, men er nå knyttet til det nye Klarspråk-prosjektet der det nå er i ferd med å bli ansatt en ny førsteamanuensis i full stilling. Det bør derfor opprettholdes av hensyn til fagets store samfunnsmessige relevans og den aktuelle interessen og behovet for fagutvikling på området og for prosjektet. Det kan hevdes at dette er et fag som det er i fakultetets generelle interesse å opprettholde og videreutvikle og ikke bare en del av IORs fagansvarsområde.

Comparative Constitutional Law (15) har hatt en lav deltakelse. Det foreslås at det utgår, men elementer av det dekkes allerede eller kan tas inn i *International Constitutional Law* og *Public International Law*.

Fagene *Menneskerettigheter*, *Naturressursrett i et miljøperspektiv* og *Allmenn rettsteori* har liten oppslutning og har innhold eller perspektiver som delvis tas videre i andre valgemner eller obligatoriske fag. De foreslås nedlagt for neste periode.

Forslag på nye fag

Strafferettsmiljøet ønsker videre å opprette et nytt fag, *Politi- og påtalerett*. Dette faget er det stor interesse for i fagmiljøet. Flere av instituttets faste vitenskapelig ansatte vil være med å undervise i faget. Dette vil i langt større grad gi studentene innblikk i forskningsfronten enn det som nå er mulig å få til i de obligatoriske fagene strafferett og straffeprosess som i så vesentlig grad har blitt nedskalert som obligatoriske emner. (Straffeprosessrett og strafferett har blitt omtrent halvert i antall studiepoeng gjennom de siste årene, og har i dag kun 10 stp. hver.) Politirett (10 stp.) og påtalerett (20 stp.) undervises i dag ved UiB, og er blant fakultetets desidert mest populære valgfag. En er kjent med at jusstudenter fra UiO flytter over til Bergen for å ta faget, fordi det anses som svært relevant for karriere innen påtalemyndighet og domstol. Rektor ved Politihøgskolen og Riksadvokatembetet oppfordrer fakultetet til å opprette faget. Særlig sistnevnte understreker et ønske om å bidra med både faglige og personelle ressurser til fagutviklingen og undervisning. Politi- og påtalerettsfagene i Bergen har bidratt til å bygge et langt sterkere fagmiljø, som bidrar til økt samarbeid, formidling og eksterne søknader, men også i forhold til rekruttering til fakultetet, derunder av stipendiater. Det er en vesentlig mangel ved jussutdanningen i Oslo at det ikke er muligheter

til fordypning innen fagområder som er så sentrale for samfunnet. Juristene som arbeider i de ulike delene av strafferettssystemet, er med på å forvalte den mest inngripende delen av statens maktapparat. I tillegg til fordypning i straffeprosessuelle emner tar valgemnet sikte på å gi studentene refleksjonsgrunnlag for det samfunnsoppdraget som ligger i strafferettssystemet. Politi- og påtalerettsfaget har åpenbart stor samfunnsmessig betydning. Det foreslås opprettet.

Opprettelsen av faget er viktig også fordi det er ønskelig å opprette en strafferettslig profil for studiet, som kan bestå av bevisteoriemnet, Politi- og påtalerett, for eksempel et av skatterettseminene, International Criminal Law, Konflikthåndtering, praksisemne hos JURK eller JussBuss, Moot Court, Internet Governance, Privacy and Data Protection, Utlendingsrett og/eller menneskerettslige fordypningsemner. Arbeidet med en strafferettslig profil er i oppstartsfasen, men er i alle tilfelle avhengig av et grunnleggende politi- og påtalerettsfag. Det er også foreslått et nytt emne i *rettspsykologi* som kunne gå inn i en slik profil. Dette er også et viktig emne, men det foreslås at det arbeides videre med utviklingen av faget, og at det kan vurderes tatt med i en senere omgang.

Law and Technology er et nytt og viktig fagfelt med økende bruk av roboter, overvåkning, internett og digitalisering i offentlig forvaltning og ved domstolene. Det har potensielt omfattende konsekvenser for en rettsstatlig forvaltning, men det er også et tverrgående område med både offentlig- og privatrettslige aspekter. Det bør utvikles nye valgemner om dette. Malcolm Langford har levert et forslag til et fag om *Law and technology*. Instituttet er enig i at det bør være et slikt fag som er forankret i offentlig rett og med tilknytning til IOR. Samtidig er det behov for å diskutere og koordinere fagutviklingen på dette området blant de som er engasjerte i den på tvers av instituttene. Fagområdet har framtidig stor samfunnsmessig betydning. Det foreslås opprettet så snart det er faglig forsvarlig. Dette er et emne med stor generell interesse som fakultetet som helhet bør ta et ansvar for.

Retts historie (21) heter egentlig *Norsk forfatningshistorie*. Det har for få studenter til at det bør videreføres ut fra de retningslinjene som fakultetet har vedtatt. Det samme miljøet har foreslått et engelskspråklig fag *Supreme Courts, Politics and the Rule of Law in Europe: Past, Present, Future* som dekker noe av det samme fagområdet, men i en internasjonal kontekst. Det er interessant med et engelskspråklig valgemne på dette området. Det kommer både norske og internasjonale studenter til gode. Det foreslås at dette faget opprettes, men holdes annet hvert år.

Under arbeidet med denne prosessen er det kommet ytterligere et forslag om et nytt valgemne, *International Law and International Relations*, fra Cecilia Bailliet, Malcolm Langford og Jørgen Skjold. Sentralt i dette faget er å vise en bredere utvikling, kontekst og begrunnelse for internasjonal rett. Internasjonale organisasjoner og institusjoner vil trekkes inn. Det skal også bygges opp slik at det kan tas av så vel samfunnsvitere som jurister. De som foreslår det peker på at det har flere formål og målgrupper: 1) En slik vinkling av internasjonal rett er etterspurt av de som driver INTER 3090 på SV-fakultetet. Her kan et slikt fag bli obligatorisk og få 15-20 studenter pr år, 2) Det er behov for et slikt fag på PIL-

programmet. Det kan erstatte faget Oral Advocacy som valgemenne og som obligatorisk fag på PIL-programmet. Det er enighet med fagansvarlig lærer på Oral Advocacy om dette. 3) Det vil være relevant for juss-studenter som ett av valgemenne, 4) Det kan være svært relevant for ferdig utdannete jurister som jobber i sentraladministrasjonen og relevante direktorater. På denne bakgrunn kan det anbefales at dette faget startes opp som nytt valgemenne H-2019 i stedet for Oral Advocacy.

Oppsummering:

Følgende valgemenner foreslås beholdt fra IOR:

Barnerett

Helserett

Diskriminerings- og likestillingsrett

Trygderett (med noe fra sosialrettsfaget)

Women's law and human rights

Konflikthåndtering

Rettslig bevisteori

Politi- og påtalerett

Skatt I

Skatt II

Skatt III

Lovgivningslære,

Kommunalrett (tilbys annet hvert år)

Refugee and asylum law,

Human Rights and Counter- Terrorism (tilbys annet hvert år)

The Right to Peace (tilbys annet hvert år)

Public International Law

International Criminal Law

International Constitutional Law and Democracy,

International Environmental Law,

International Trade Law,

Supreme Courts, Politics and the Rule of Law in Europe: Past, Present, Future (annet hvert år)

Law and Technology

Forhandlinger

Til sammen blir dette 22 valgemenner dersom valgemenner som bare går annet hvert år regnes som ½ valgemenne.

I tillegg foreslås det nye faget *International Law and International Relations* opprettet. Det vil erstatte et eksisterende fag, Oral Advocacy, på PIL-programmet og ellers som fag. Det siste faget ligger på SMRs liste der det vil komme til fradrag. Det er ikke tatt med på listen ovenfor fordi det ikke vil bidra til en økning av antall valgemenner totalt.

Tilleggs kommentarer: Utviklingen av nye fag og fakultetets ansvar

Faget *Forhandlinger* er nytt og har bare gått én gang. Det er et viktig fag i seg selv, men ansees i tillegg som et sentralt fag i tilknytning til fakultetets arbeid i forbindelse med arbeidet med en SFU. Det er et fag som er like relevant for privatrettslige som offentligrettslige fag, og det har tilknytningspunkter til perspektivfagene. Også faget *Law and Technology* og *Lovgivningslære* ansees som fag eller nye fagområder er i særlig grad

tverrfaglig orienterte. Alle de her nevnte tre fagene er relativt nye, og de er viktige fagutviklingsprosjekter i ulike miljøer. IOR mener at alle tre er fag som det også er i fakultetets interesse å fortsatt ha med fordi de bidrar til viktig fagutvikling på til dels nye områder for fakultetet, og de er både juridisk og mer generelt tverrfaglige. IORs liste er i sin nåværende form noe lengre enn det fakultetet har bedt om, men det bør nettopp sees i lys av den sterke fagutvikling som skjer på instituttet, og som også er i fakultetets interesse.

Innspill fra ansvarlige faglærere og forslagsstillere:

Fagene *Sosialrett/Velferdsrett*, *Rettspsykologi* og *International Courts* bør det arbeides videre med utviklingen av. Det foreligger foreløpig ikke tilstrekkelig klare fagplaner. Det foreslås at det kan arbeides videre med disse slik at de eventuelt kan foreslås neste gang. Faglærerne i *Sosialrett* og forslagsstiller til *Rettspsykologi* ønsker at disse fagene bør tilbys i neste periode. Forslagsstillerne for *International Courts* aksepterer at faget kan vente.

Kommunalrett er et viktig fag med en sterk tradisjon på institutt og fakultetet, men det har hatt relativt liten studentdeltakelse de siste år. Det har heller ikke vært gitt så mye undervisning. Det er derfor et rimelig fag for fakultetet. I denne omgang foreslår instituttet at faget tilbys annet hvert år. Ansvarlig faglærer mener at det fortsatt bør gis hvert år.

Comparative Constitutional Law foreslås ikke tatt med i denne omgang. Ansvarlig faglærer mener at tilbudet bør opprettholdes fordi det er et viktig fag både for norsk statsrett og for internasjonal rett.

Førebels innstilling på valemneportefølje

NIFS har 14 valemne. Ramma frå dekanen er 10. Nedanfor følgjer mi førebels innstilling, som reiser ulike faglege dilemma, delvis fakultetsrelaterte og delvis knytt til fleire institutt og dei særskilde mastergradane.

1. Offentlige anskaffelser, stort studentoppmøte, nystarta fag, blir vidareført
2. Forsikringsrett, relativt stort oppmøte og del av instituttsatsing på eksternfinansiert stilling i faget, blir vidareført
3. Marine Insurance, altså sjøforsikringsrett, relativt bra studentoppmøte, må sjåast i samanheng med satsinga på forsikringsrett og på vidareføring av sjørettskompetansen, blir vidareført
4. EU Substantive Law, relativt stort studentoppmøte, skal leggjast om som del av institutt og fakultetssatsing på EU External Relations – spesialisering på EUs ytre rettslege samband, inkludert EØS, knytt til tilsettinga av Christophe Hillion
5. Konkurs- og panterrett, relativt populært, valemne på lågare nivå, sentral formuerett, bør vel vidareførast
6. Maritime Law: Liability and Insurance
7. Maritime Law: Contracts
8. Sjørett: Kontrakter
9. Sjørett: Ansvar og forsikring
Dei fire sjørettsfaga, det historiske grunnlaget for instituttet, har litt varierende, men til dels relativt bra studentoppmøte. Dei engelskspråklege er knytta til instituttets mastergrad. Faga som er parallelle engelsk- og norskspråklege bør vidareførast som to parallelle sjørettsfag, der hovuddelane av pensum i dei no delte faga, blir slått saman til eitt sjørettsfag på engelsk og eitt på norsk
10. International Investment Law, relativt godt studentoppmøte, moderne viktig fag, pensum skal reviderast noko, blir vidareført
11. Petroleumskontrakter, relativt godt studentoppmøte, har tidlegare hatt endå større oppslutning. Det kan igjen bli tilfelle med heilt nyskriven pensumbok, som utvidar faget noko, blir vidareført
12. Petroleum Law, relativt bra studentoppmøte, bør ajourførast fagleg, er styringsfaget i petroleumsværksemda, må vidareførast som del av ønsket om eksternfinansiering av petroleumsrettsforskning, blir vidareført i revidert stand
13. International Climate Change and Energy Law, relativt bra studentoppmøte, bør vurderast saman med eller samordnast med International Environmental Law, i vår energiomleggingstid bør det kanskje utviklast eit meir spissa energirettsfag, bør vidareførast

14. Law of the Sea, relativt ny satsing, desverre for lågt studentoppmøte, bør vidareførast som del av generell internasjonalt retta portefølje på fakultetsnivå? For instituttet kan det ikkje vidareførast med den noverande ramma

Oppsummering

Samanslåing av sjørettsfaga og innstilling av Law of the Sea tar omfanget ned til 11 fag. Dersom ikkje International Climate Change and Energy Law kan leggjast i ein generell internasjonalt retta fag-kvote, og gjerne saman med Law of the Sea, bør vel Konkurs- og panterett innstillast endå det har bra oppmøte fordi det ikkje står så sentralt i dei særskilde faglege satsingane på instituttet.

Ola Mestad
Instituttleiar

Det juridiske fakultet

v/ Kristin Steen Slåttå

Dato: 25.06.2018

Deres ref.:

Vår ref.:

Valgemner: Innstilling fra Institutt for privatrett om valgemner som skal tilbys i perioden H2019 – H2023

Vi viser til fakultetets oversendelse 15. mars 2018.

Det er i dag i alt 24¹ valgemner med ansvarlig faglærer tilknyttet Institutt for privatrett. Antallet skal reduseres til 17 for perioden H2019 – H2023. Instituttet foreslår ingen nye valgemner. Det betyr at syv nåværende valgemner må tas ut av instituttets portefølje.

Instituttets forslag bygger på kriteriene i Valgemnegruppens delrapport 2 punkt 2.4. Noen kriterier oppgis å være absolutte, mens andre har preg av hensyn som skal tillegges vekt. I tillegg til de kriterier og hensyn som nevnes i rapporten, har vi i også sett hen til om viktige emner ivaretas ved annet juridisk fakultet eller ikke.

Alle ansatte ved instituttet ble invitert til å komme med innspill til prosessen. Ledelsen ved instituttet har hatt samtaler med en del berørte faglærere. Vi oppfatter det slik at forslaget nedenfor i det vesentlige – men neppe fullt ut – har aksept blant de faglærerne som berøres av nedskjæringen. Ledelsen er innstilt på at det kan bli diskusjon om saken, også blant faglærerne.

Juridisk studentutvalg ble invitert med i starten av instituttets arbeid med saken. Instituttet har ikke fått tilbakemelding fra JSU om medvirkning i prosessen.

Følgende emner i nåværende portefølje foreslås nedlagt:

1. JUS 5831 Environmental Law and Economics
2. JUS5720 Samerett
3. JUS5870 European Labour Law
4. JUS5852 International Commercial Arbitration
5. JUS5260/JUR1260 English Law of Contract
6. JUS5660 Intellectual Property Law in the Information Society
7. JUS5240/JUR 1240 Comparative Private Law

¹ I tillegg kommer prosedyrekonkurranse og tysk for jurister, men disse er utenom kvoten.

Begrunnelsene for nedlegging varierer noe fra emne til emne. Noen emner har så få studenter at nedlegging følger nærmest av seg selv, og det skal svært gode grunner til for videreføring. Dette gjelder særlig de to første på listen ovenfor. Også det tredje emnet har så få studenter at det skal ekstraordinære grunner til for å opprettholde det. At emnet er arbeidsrettslig og at fakultetet har en satsing på arbeidsrett i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet, gir etter instituttledelsens syn ikke tilstrekkelig grunn til å prioritere emnet fremfor andre valgemenner med atskillig høyere antall studenter.

Andre emner som foreslås nedlagt, vil faglig og innholdsmessig kunne samordnes med emner som foreslås videreført. Dette gjelder i varierende grad de resterende fire emnene på listen. Samtale med aktuelle faglærere viser at dette i hvert fall bør være mulig for emne nr 6 på listen. Ansvarlig faglærer har angitt klare forutsetninger om innarbeidelse av immaterialrettslige temaer i andre emner som vilkår for avvikling av faget som eget emne. Instituttledelsen anser forutsetningene som velbegrunnede og realistiske, og legger til grunn at dette kan gjennomføres. Innholdet i emne nr 5 kan kanskje samordnes noe med språkemnet Engelsk for jurister, som faller inn under «dekankvoten» og dermed utenfor instituttkvotene for valgemenner. På den måten vil behovet for kjennskap til engelsk kontraktsrett kunne ivaretas et stykke på vei. Vi antar at det også for de øvrige to emnene kan vurderes å innarbeide temaer i andre emner.

For emnet samerett kan det vurderes å innarbeide viktige temaer i obligatoriske emner som Fast eiendoms rettsforhold og Statsforfatningsrett, folkerett og menneskerettigheter.

Emne nr 6 inngår i dag som obligatorisk emne i ICTL. Etter samtale med ansvarlig faglærer for ICTL forstår vi det slik at det er mulig å finne en god løsning for sammensetningen av denne mastergraden.

Noen emner som foreslås nedlagt, inngår som valgfrie emner i forskjellige mastergrader og profiler. Dette taler etter vårt syn ikke på avgjørende måte mot nedlegging.

Vi ser at seks av syv emner som foreslås nedlagt, er engelskspråklige emner. Dette er ikke utslag av noen form for motvilje mot slike emner. Forslaget er resultat av en vurdering med grunnlag i relevante kriterier og hensyn. Emnets språk har ikke vært en del av vurderingen. Vi nevner her at syv av de emnene som foreslås videreført, er engelskspråklige.

Selv om instituttledelsen etter egen oppfatning har hatt en god kontakt med og møtt forståelse fra faglærere som kan berøres av nedskjæring, er det – som allerede antydnet – neppe full enighet om konklusjonen blant berørte parter. Ledelsen forstår at det er grunner som taler for videreføring av emner på listen ovenfor. Det følger av dette at instituttets ledelse mener at alle øvrige emner i instituttets nåværende portefølje bør opprettholdes.

Forslaget vil nå være gjenstand for høring ved instituttet frem til 1. september 2018.

Instituttledelsen ber spesielt om innspill til innarbeidning av temaer fra emner som foreslås tatt ut, i emner som foreslås videreført.

Institutt for privatrett foreslår etter dette følgende valgemner for perioden H2019 – H2023 (listet opp i en rekkefølge som i utgangspunktet, men ikke fullt ut, følger antall studenter):

1. JUS5511/JUR1511 Arbeidsrett – den individuelle del
2. JUS5220/JUR1220 Bygge- og entrepriserett
3. JUS5630/JUR1630 Privacy and Data Protection
4. JUS5512/JUR1512 Arbeidsrett – den kollektive del
5. JUS5801 Selskapsrett
6. JUS5310/JUR1310 EU Competition Law
7. JUS5810 Opphavsrett
8. JUS5820/JUR1820 Patent- og varemerkerett
9. JUS5230/JUR1230 International Commercial Law
10. JUS5641/JUR1641 Robot Regulation (usikker på koder og navn på faget etter endring)
11. JUS5650 Cybersecurity Regulation
12. JUS5680 Internet Governance
13. JUS5670 Electronic Commerce Law
14. JUS5280/JUR1280 Internasjonal privatrett
15. JUS5251 Ekspropiasjonsrett
16. JUS5880 Finansmarkedsrett
17. JUR1285 Innføring i markeds-, konkurranse- og immaterialrett

Med hilsen

Trygve Bergsåker
instituttleder

John Asland
nestleder

Saksbehandler:
Bodil Silset
22 85 97 31, bodil.silset@jus.uio.no

Oversikt over høringsinnspill på de midlertidige innstillingene:

Høringsinnspill om følgende emner er mottatt:

JUS5870 European Labour Law

- Høringsinnspill fra ansvarlig faglærer Johann Mulder, se vedlegg 1

JUS5240/JUR 1240 Comparative Private Law

- E-post fra vit.ass Steinar Træet, se vedlegg 2
- E-post fra Malcolm Langford, se vedlegg 3

JUS5260/JUR1260

- E-post fra Malcolm Langford, se vedlegg 3

Forslag om opprettelse av valgemnet Empiriske rettsstudier

- Godkjent emnebeskrivelse fra PKRS, se vedlegg 4

JUS5403, JUS5404, JUS5401 og JUS5402

- E-post fra programleder for LLM i Maritime Law Trond Solvang, se vedlegg 5

JUS5404 Law of the Sea

- Høringsinnspill fra ansvarlig faglærer Alla Pozdnakova, se vedlegg 6
- Høringsinnspill fra programleder for LLM i PIL Cecilia Bailliet:

Law of Sea was specifically requested by UD in its review of the PIL Masters program. They expect our graduates to have competence in this area. I recommend that it be moved to IOR. Trade Law, Investment Law, and Environmental Law are obligatory courses for our PIL spécialisations. They are not electives.

Har også bedt om at rapport fra ekstern programevaluering av PIL-programmet oversendes instituttledelsen ved NIFS, se vedlegg 7 og 8.

- Referat fra møte med nåværende programleder PIL (Johansen) 27. september 2018, hele referatet i vedlegg 9:

Johansen startet med å understreke at han støttet høringsinnspillene som argumenterer for videreføring av valgemnet Law of the Sea. Dette er et eksempel på at systemet med at instituttene med innstillingskompetanse kan slå uheldig ut. Emnet er svært aktuelt fagmessig for offentlig rett, emnet har en høyt motivert ansvarlig faglærer som ønsker å utvikle emnet. Emnet er pekt på av UD i de eksterne evalueringsrapportene for PIL som noe av det viktigste innenfor graden. Det hadde vært svært ønskelig fra Pil sitt ståsted om emnet ble prioritert i prosessen.

Til: Instituttledelsen ved Trygve Bergsåker, John Asland, Bodil Silset

Kopi: Kristin Steen Slåttå

Dato: 1. september 2018

Høringsinnspill vedr. valgmenneporteføljen

Med referens till e-brev den 3 juli 2018 från Kristin Steen Slåttå och de i det e-brevet bilagda dokumenten, samt till e-brev den 25 juni från Bodil Silset ges detta yttrande in.

Kursen JUS5870 European Labour Law ges sedan första gången 2014 på vårterminerna. Under tecknad övertog ansvaret för undervisningen 2016. Antalet studenter har emellerid inledningsvis varit lågt, men successivt ökat: 7 (2014), 12 (2015), 13 (2016) och 14 (2017). Våren 2018 gavs kursen endast med två dubbeltimmar «handledning»; detsamma kommer att gälla för kursen våren 2019. Institutt for privatrett föreslår att kursen JUS5870 European Labour Law ska läggas ned som en följd av att Institutt for privatrett ska reducera antalet «valgmenner» från 24 till 17 för perioden H2019–H2023. Ledningen för Institutt for privatrett menar i [Foreløpig innstilling fra Institutt for privatrett](#) «At emnet er arbeidsrettslig og at fakultetet har en satsing på arbeidsrett i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet, gir etter instituttledelsens syn ikke tilstrekkelig grunn til å prioritere emnet fremfor andre valgmenner med atskillig høyere antall studenter» (s. 2).

Arbetsrättsämnet är centralt på Det juridiske fakultet vid Universitetet i Oslo. Tillsammans med Arbeids- og sosialdepartementet satsar fakulteten särskilt på ämnet genom programmet Arbeidsrettslig fagutvikling (Arfa). Efter en första tioårsperiod 2008–2017 med fullfinansiering från departementet över statsbudgeten, förnyades samarbetet för en ny tioårsperiod 2018–2027 för att över statsbudgeten finansiera en fast anställd samt rekryteringsanställningar. Satsningen är välkommen med hänsyn tagen till ämnets samhällseliga betydelse. Programmet har så här långt varit framgångsrikt och ämnet attraherar ett väldigt stort antal studenter, i snitt över den senaste treårsperioden på ca 340 studenter på JUR1511/JUS5511 individuell arbeidsrett och ca 80 studenter på JUR1512/JUS5512 kollektiv arbeidsrett. Dessutom skriver ca 20 studenter masterarbeten i arbetsrett varje termin och Arbeidsrettsgruppen har haft åtminstone en vitenskapelig assistent per termin under de senaste åren. Det finns således en stor potential för att locka studenter till JUS5870 European Labour Law.

«All rett har en social funksjon.» (Paal Berg, Arbeidsrett, 1930, s. 1.) Det gäller inte minst rättsområdet arbeidsrett; arbeidsrättsens samhällseliga betydelse och dess direkta inverkan i enskilda människors liv kan inte överskattas och ska absolut inte underskattas. Få rättsområden griper så omedelbart in i enskilda människors vardagsliv som arbeidsrätten, samtidigt som det griper in i och ger opphov till samhällets institutioner på ett för hela samhället avgörande sätt. Det gäller inte enbart

på nationellt plan och på grund av nationell rätt. Genom regleringen på europainivå, påverkas det norska arbetslivet i hög grad av denna. Av särskild betydelse är Europakonventionen (Den europeiske menneskerettskonvensjonen, EMK) samt EES- och EU-rätten. Denna europarätt har kommit att spela en stor roll i det norska rettslivet och «Arbeidsretten er et av de rettsområder som i størst utstrekning synes berørt av EØS-rettens inntog i norske domstoler.» ([Halvard Haukeland Fredriksen, EU/EØS-rett i norske domstoler](#), s. 49.) Kända exempel från senare tid är [ARD-2002-90, KLP, HR-2013-496-A, STX, HR-2016-2554-P, Holship](#) och [HR-2018-1036-A, Reisetidssaken](#), samt [E-10/14, Deveci](#). Flera av dessa avgöranden har kommit att få betydelse för det norska rettslivet också utanför det arbetsrättsliga sammanhanget.

Insikt om och kunskap i denna europeiska reglering är därför central och nödvändig för den som ska syssla med norsk arbetsrätt, oavsett om det gäller i rollen som (rådgivare till) lagstiftare, representant för någon av arbetsmarknadens parter, advokat, arbetsrättsjurist i en offentlig eller privat organisation eller domare. Att ämnet JUS5870 European Labour Law är viktigt för att kunna ge en helhetlig bild över norsk (arbets)rätt är nästan överflödigt att nämna. Den undervisning som ges på kursen kan inte göras inom ramen för undervisningen i vare sig JUR1511/JUS5511 individuell arbetsrätt eller JUR1512/JUS5512 kollektiv arbetsrätt. En nedläggning av JUS5870 European Labour Law skulle därför allvarligt påverka möjligheterna till studier i för arbetsrätten relevant europarätt på negativt.

Jag beklagar bara att vi inte kunnat locka fler studenter till JUS5870 European Labour Law. Vi har levt med detta nedläggningshot av kursen under de två senaste gångerna de givits (2017 och 2018), men vi har inte haft resurser att vidareutveckla kursen för att göra den mera attraktiv, samtidigt som nedläggningshotet gjort att vi inte velat allokera resurser från annat håll till sådant arbete. Emellertid har vi en stark vilja om att göra om kursen och satsa på den. Genom förlängningen av Arfa har ytterligare en fast anställd universitetslärare kunnat anställas och därigenom kommer det alltså att vara möjligt att prioritera en vidareutveckling av kursen. Vad gäller det pedagogiska upplägget har vi inte i dagsläget något färdigt utarbetat förslag, men väl idéer som omfattar såväl mindre konventionell undervisning och examination som medverkan från ämnesgrupper utanför både arbetsrätt och juridik. Ett sätt att öka studentantalet skulle kunna vara att man, i likhet med de två övriga kurserna i arbetsrätt, ger JUS5870 European Labour Law på både bachelor- och masternivå. Ett ytterligare alternativ skulle kunna vara att helt enkelt ge den på norska (skandinaviska, med inslag av engelska) och öppna upp den som ett «enkeltemne» så att också praktiskt verk-samma studenter skulle kunna beredas plats på kursen. Det sistnämnda skulle kunna göras även om kursen ges på engelska. I ämnesgruppen är vi öppna för att diskutera olika förslag på upplägg.

Ämnet uppfyller med god marginal – kvalitativt och kvantitativt – de kriterier som är knutna till valgmemneporteføljen: i) resurshensyn, ii) faglige egenskaper ved emnet selv, iii) avveining mot andre fag/emner hos oss og ved andre institusjoner, se [Delrapport 1a](#), avsnitt 4. Detsamma gäller nästintill samtliga kriterier som räknas upp som villkor för att ett ämne ska få ges samt de hänsyn som ska tillmätas vikt i positiv riktning, se [Vilkår og retningslinjer for opprettelse og videreføring av valgmemner](#).

Hotet om nedleggning av kursen har kommunisert med Arbeids- og sosialdepartementet. Departementet har valgt å ikke gjøre noe konkret uttømmende i forbindelse med denne interne uttømmingsrunden, men gir likevel i kommunikasjonen noen synspunkter. E-brevet med disse återges her i sin helhet.

«Hei Johann Mulder,

Og takk for samtale og e-post vedrørende innstramningen av valgmenner ved Institutt for privatrett.

Vi ser det ikke som naturlig å komme med noe konkret høringsinnspill i forbindelse med den interne høringsrunden ved Institutt for privatrett. Nedenfor er likevel enkelte kommentarer fra oss.

Arbeids- og sosialdepartementet er selvsagt interessert i informasjon om dette temaet. Fra vårt ståsted er det naturligvis uheldig hvis undervisningen innen emnet europeisk arbeidsrett legges ned eller reduseres. EU/EØS-retten har ikke bare bragt ny lovregulering inn i den nasjonale arbeidsretten, men også helt nye problemstillinger gjennom både teori samt rettspraksis fra EU- og EFTA-domstolen. Det internasjonale aspektet er etter vår oppfatning et stadig viktigere tema i arbeidsretten. Utsendingsdirektivet, håndhevingsdirektivet, Den sosiale pilaren og forslagene til hhv. European Labour Authority og et nytt direktiv om tydelige og forutsigbare arbeidsvilkår er bare noen eksempler på nyere forhold som kan ha stor innvirkning på norsk arbeidsrett og arbeidsliv. Å undervise i og skape kompetanse innenfor disse sidene av arbeidsretten bør etter vår vurdering ikke nedprioriteres.

Bevilgninger til drift av prosjektet Arbeidsrettslig fagutvikling (Arfa) har blitt videreført, som en fortsatt langsiktig satsing fra departementets side for å ivareta og bygge ut faglig kompetanse på arbeidsrett. Slike bevilgninger vil selvsagt stadig måtte konkurrere med bevilgninger til andre formål, og en lavere prioritering fra universitetets side på områder vi oppfatter som sentrale på dette feltet, kan selvsagt innvirke på motivasjonen på dette området. Det er synd at det er så få studenter på valgmennet European labour law, og vi er positive til at dere vurderer å se på andre måter å legge opp tilbudet på som kan trekke flere studenter. Konkrete muligheter rundt dette står universitetet selvsagt nærmest å vurdere.

I tilknytning til Arfa-prosjektet er det i utgangspunktet lagt opp til årlige statusmøter. Vi foreslår å gjennomføre et slikt statusmøte i løpet av høsten; hvor vi evt. også kan åpne for å komme inn på temaet ovenfor. Vi imøteser gjerne forslag til mulige datoer for et slikt møte fra instituttets side.

Med vennlig hilsen

Ingrid

Ingrid Sandvei Francke
Avdelingsdirektør

Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen
Arbeids- og sosialdepartementet
Telefon: 22248355
Epost: isf@asd.dep.no
www.regjeringen.no/asd»

Det finns således starka argument för att vidareföra kursen JUS5870 European Labour Law. Antalet studenter under 2015–2017 har inte varit så långt från det krav på genomsnitt som ställs för att en kurs ska komma ifråga för vidareföring. Potentialen att få ett större antal studenter efter att också erbjuda den på bachelornivå är stor. Prognosen för att öka studentantalet efter en genomarbetning av kursen bedömer jag som god.

Med detta är det min förhoppning att kursen JUS5870 European Labour Law genomförs för perioden H2019–H2023.

Med hilsen

Johann Mulder

Fagansvarlig arbeidsrett

Vedlegg 2

Fra: Steinar Træet <steinar.traet@student.jus.uio.no <<mailto:steinar.traet@student.jus.uio.no>> >
Dato: 28. august 2018 kl. 11:09:25 CEST
Til: Trygve Bergsaker <trygve.bergsaker@jus.uio.no <<mailto:trygve.bergsaker@jus.uio.no>> >, John Asland <john.asland@jus.uio.no <<mailto:john.asland@jus.uio.no>> >, Bodil Silset <bodil.silset@jus.uio.no <<mailto:bodil.silset@jus.uio.no>> >
Emne: Innspill til foreløpig innstilling om valgmemneporteføljen

Hei,

Jeg har et innspill til den foreløpige innstillingen om emner som foreslås fjernet fra valgmemneporteføljen:

Jeg ser med fortvilelse at faget JUS5240/JUR 1240 Comparative Private Law er foreslått nedlagt.

Dersom dette faget forsvinner vil det så vidt jeg kan se ikke lenger finnes noen privatrettslige fag som underviser i komparativ metode. Dette er ekstra synd når det ses i sammenheng med at det eneste andre komparative faget jeg har funnet på fakultetet (Comparative Public Law) også er foreslått nedlagt.

Jeg ser dette som en del av en trend hvor komparativ rett systematisk blir nedprioritert på fakultetet. I det obligatoriske løpet er det så å si ingen fokus på komparative perspektiver (det bittelille som fantes i statsretten er nå fjernet fra læringskravene).

Komparativ forskning benytter seg av helt andre metoder og teorier enn andre juridiske fag, og jeg mener derfor at det ikke vil være tilfredsstillende å innlemme noen slike perspektiver i et eller flere av de andre valgmemnene.

Å undervise i komparative metoder burde etter min mening være en prioritert del av universitetets oppgaver. Mens mange av de andre emnene fokuserer på kunnskap som kunne blitt tilegnet i løpet av kort tid i arbeidslivet, er empirisk og komparativ kunnskap først og fremst universitetets domene.

Jeg håper dere ser viktigheten av å tilby alternative perspektiver, og ikke lar "markedskreftene" få for stort gjennomslag i prosessen.

Mvh
Steinar Træet

Innspill til valgfagreformen – forsvinning av komparativ rett

Jeg er fagansvarlig for valgprofilen om komparativ rett og ansvarlig faglærer for to av de seks valgfagene som kan regnes som emner innen komparativ rett.

Forslagene fra instituttene representerer en overraskende og kraftig reduksjon i undervisningstilbudet i komparativ rett. IfP har foreslått at deres to valgemner i komparativ rett nedlegges (*Comparative Private Law, English Law of Contracts*), samtidig foreslår IOR å nedlegge *Comparative Public Law*. Valgemnegruppen foreslo som del av deres prosess at *Engelsk for jurister* kom til å bli lagt ned i bytte for økt undervisning i engelsk i de obligatoriske fagene. Dersom forslagene går igjennom vil de eneste valgfagene med komparativt rett som innhold og metode bli *Tysk for jurister* og *Fransk for jurister* – men med betydelig redusert omfang.

Resultatet blir at valgfagreformen vil lede til et kutt av 4 av de 6 kursene i komparativ rett og en reduksjon av 81% av undervisningstimene (fra 368 til 70 timer). Valgprofilen i komparativ rett som har akkurat har startet opp og kan ikke videreføres siden alle de obligatoriske fagene har blitt fjernet.

Forslagene om den betydelige reduksjonen er vanskelig å forstå. De privatrettslige fagene er veldig populære og vi har ansatte som har undervisningskompetanse. I forhold til *English Law of Contracts* har vi en samfunnsmessig plikt til å undervise siden engelsk avtalerett er noe norske jurister bruker daglig i Norge og i utland. I forhold til *Comparative Public Law* har faget hatt en økning på 30% studenter hvert år siden det begynte i 2016 og det ble foreslått at faget kunne fortsette annethvert år. Etterspørsel om kunnskap om amerikansk statsrett er også konstant fra samfunnsaktører i Norge og faget er obligatorisk i valgprofilen. Kurset som heter *International Constitutional Law and Democracy* handler om folkerett og det er ingen forelesning om komparativ metode, og etter samtaler med ansvarlig faglærer er det klart at det er vanskelig å integrere nasjonal statsrett.

Summa summarium: Reformen vil betyr at fakultetet har ikke noe tilbud om Anglo-Amerikanske eller komparativ rett til tross for at dette er kjernen i mange aktuelle juridiske debatter i dag. I denne forstand inkludere jeg tidligere brevet fra den amerikanske ambassaden om viktigheten av undervisning i komparativ rett på fakultetet. Dessuten er komparativ rett viktig for framtidige forskere. Mange Ph.D søknader om norsk rett inneholder komparativ rett som en del av prosjektbeskrivelsen. Forslagene er også vanskelig å forstå i lys av fakultets egen 2020 strategisk plan og påventet rapport om internasjonalisering.

Jeg noterer at jeg var ikke inkludert i høringsrunden og det er derfor at innspillet kommer nå.

Med vennlig hilsen

Malcolm Langford
Professor, Det juridiske fakultet

Embassy of the United States of America, Oslo
Public Affairs Section

Iris Nguyen-Duy
Institutt for offentlig rett
PB 6706 St. Olavs plass
0130 OSLO

Oslo, January 22, 2013

To whom it may concern:

The U.S. Embassy in Norway welcomes the plan to continue the course “English for law students” (Engelsk For Jurister/ENGSEMJ) and the creation of a profile in Comparative Law, at the Law Faculty of the University of Oslo.

One of this embassy’s top priorities is to increase student mobility between Norway and the United States, whether for a semester, a year or an entire degree program. We appreciate that the United States is one of the top choices for Norwegian students who study abroad and we would like to make their experience as worthwhile as possible. Fluency in English can certainly help them reach that goal.

Each year we receive inquiries from Norwegian lawyers and law students, asking about the best way to become more familiar with the U.S. legal system. We understand that many Norwegians have outstanding English language skills and are generally familiar with American culture, but we believe that in order for Norwegian lawyers to be as competitive internationally as possible, a solid grounding in professional legal terminology is essential, as is a thorough understanding of our case-law legal system. For that reason we welcome the creation of courses focusing on Comparative Law.

The profile, via the language courses, will offer a window into two of the world’s most important legal systems, that of the United States and of the United Kingdom,

from which ours evolved. It builds a bridge between the different legal cultures and we hope and expect it will lead to more legal exchanges between our two countries. For these reasons, the U.S. Embassy urges that the Law Faculty continue to offer its own English classes.

Please let us know if there is any way we can help support this initiative. To offer one concrete suggestion, we would be happy to arrange occasional visits by embassy officers, since so many had had legal training in the United States.

Sincerely,

Timothy Moore

Counselor for Public Affairs

Endringsforslag i litteratur, hjelpemidler og læringskrav.

JUS5102 Empiriske rettsstudier

Fakultetets undervisning har vært sterk preget av rettsdogmatiske metoder men på andre juridiske fakulteter, særlig i USA, er det også vanlig å undervise jurister i empiriske metoder. Disse metoder kan bli brukt til å svare på spørsmål *innen* og *om* juss og juridiske institusjoner og er svært relevant og mye brukt i både arbeidsliv og forskning, og til masteravhandlingen. Det juridiske fakultetet har svært mye kompetanse om empiriske metoder (særlig kvalitative metoder men også kvantitative og datavitenskapelige metoder i økende grad), men den har ikke blitt brukt innen Master i rettsvitenskap eller de rettslige-fokusert internasjonale masterprogrammene. Dessuten på IKRS og SMR har studenter mindre muligheter til å se hvordan man kan bruke empiriske kompetanse på rene rettslige spørsmål eller studere datavitenskapelige metoder.

Hovedmålet av kurset er å studentene en forståelse av begreper, problemstillinger og arbeidsmetoder innen empiriske rettsstudier og utvikle kompetanse på en metode gjennom et prosjekt. Forslaget er fremmet av forskergruppen «Forum for juss og samfunnsvitenskap» (forankret på IKRS) og involverer forelesere fra både IKRS og IOR. En slik satsning på undervisning vil utvilsomt styrke arbeidet med å føre sammen rettsvitenskap og samfunnsvitenskapelig metode ved fakultetet og den vil kunne gi viktige impulser til empirisk rettsforskning, av ulike karakter, for flere fagfelter ved fakultet. Det er også verdt å nevne at metodisk innovasjon/mangfold har vært sentralt i nesten alle innvilgede eksterne forskningssøknader fra fakultetet og det er viktig at fremtidens forskere på fakultet utvikle en bredere metodisk kompetanse.

Forslag:

Emnekode: JUS5102	Fagområde: Empiriske rettsstudier
Navn på ansvarlig faglærer: Malcolm Langford (med Kristin Sandvik, Thomas Ugelvik, Synøve Andersen og Runar Lie).	
Forslag til endring i læringskrav (må beskrives i kategoriene: kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse):	
Kort om emnet	
Emnet skal gi studentene en grundig forståelse av begreper, problemstillinger og arbeidsmetoder innen empiriske rettsstudier. Etter gjennomføring av emnet skal studentene være i stand til å vurdere hvilke metoder som er egnet for å belyse ulike problemstillinger, kunne bygge opp, gjennomføre og anvende resultatene fra minst en empirisk metode, og kritisk kunne lese og vurdere resultater ved ulike forskningsdesign og fra ulike typer empiriske analyser.	
Kunnskap:	
<ul style="list-style-type: none">• Forskningsmetodiske prinsipper• Kjenne til de empiriske metodenes grunnleggende vitenskapsteoretiske forutsetninger og deres filosofiske utgangspunkt.	

- Kjenne til forskjellige tilnærminger innenfor empiriske forskning og vite styrker og svakheter ved ulike kvalitativ, kvantitative og datavitenskapelige metodeverktøy.
- Tilegne deg de kunnskapene som er nødvendig for å lese empirisk forskning aktivt og kritisk.
- Kjenne til relevante forskningsetiske standarder for god kvalitativ datainnsamling, databehandling, analyse og rapportering.
- Forstår godt en empirisk metode.

Ferdigheter:

- Være i stand til å planlegge og gjennomføre en empirisk-orientert forskningsprosjekt i praksis.
- Kunne gjennomføre datainnsamling på forskningsetisk sett ansvarlig måte.
- Kjenne igjen ulike analysemuligheter og se hva slags konsekvenser analytiske valg får for sluttresultatet.
- Kunne diskutere betydningen av egen posisjonering i feltet for datainnsamling og analyse.
- Har kunnskap om hvilke dataprogrammer er relevante for forskjellige metoder.
- Å sette opp, gjennomføre, tolke og anvende resultatene i minst en metode.

Generell kompetanse:

Kunne samarbeide med medstudenter om et mindre forskningsprosjekt.

- Kunne drive et prosjekt fremover fra planleggingsfasen til endelig sluttrapport.
- Kritisk vurdere resultater ved ulike forskningsdesign
- Orienter deg blant ulike metoder, og velge den metoden som står til problemstillingen
- Være bevisst forskjellen på dokumenterbar kunnskap og meningsytringer

Eksamener:

- Gjennomfører tre øvelser knyttet til forelesninger om kvantitative, kvalitativ og datavitenskapelige metoder (Bestått/Ikke Bestått)
- Hjemmeeksamen (3000 ord) – 3 uker etter godkjenning av forskningsspørsmål (Karakter).

Forslag til endring i litteratur (både hovedlitteratur, støttelitteratur og tilleggs litteratur. Merk at det kun er hovedlitteratur som omfattes av sidetallsnormen. Antall sidetall må fylles inn):

Obligatorisk

Total: 374 sider.

Creswell, JW & CN Poth (2018): *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (International student edition). London: SAGE, 1-110 (110 sider)

Mehmetoglu, M. & Jakobsen, T. G. (2017). *Applied Statistics using Stata. A Guide for the Social Sciences*. Los Angeles: Sage. Side 1-108 (108 sider).

Claudio Cioffi-Revilla, *Introduction to Computational Social Science: Principles and Applications*. Springer. 2nd ed. 2017 Edition, pp. 1-88 (88 sider)

Peter Cane og Herbert Kritzer, *The Oxford Handbook of Empirical Legal Research*, OUP, 2010. To kapitler om to forskjellige rettsområder – valgfri (60 sider).

Berk, R. (2010). 'What you can and can't properly do with Regression', [Journal of Quantitative Criminology](#), 26:481-487 (7 sider).

Tilleggs litteratur

Blandete metoder

J. W. Creswell, V. L. Plano Clark, M. L. Gutmann, and W. E. Hanson, 'Advanced mixed methods research design' (2003) *Handbook of mixed methods in social and behavioural research* (Reprinted in the Mixed Method Reader pp. 159-196; Thousand Oaks, CA: Sage), pp. 209-40;

Mahoney and G. Goertz, '[A Tale of Two Cultures: Contrasting Quantitative and Qualitative Research](#)' (2006) *Political Analysis* 14: 227-249.

Malcolm Langford, '[Interdisciplinarity and Multimethod Research](#)', in B.A. Andreassen, H.O. Sano and S. McLernet-Lankford, *Human Rights Research Methods*, (Edward Elgar, 2017), Ch. 8

M. Madden, and A. Ross, *Genocide and GIScience: Integrating Personal Narratives and Geographic Information Science to Study Human Rights*, (2009) *The Professional Geographer* 61(4): 508-526.

Berk, R. A., Barnes G., Ahlman L., & Kurtz E., 2010. "[When Second Best is Good Enough: A Comparison Between a True Experiment and a Regression Discontinuity Quasi-Experiment](#)". *Journal of Quantitative Criminology*, 6(2): 191-208.

Etikk

Rune Nydal og Berge Solberg, «[Kan man være bare litt uredelig?](#)», i *Vitenskapelig (u)redelighet* (Winther, Enebakk & Hølen (red.) Cappelen Damm Akademisk 2016), s. 40-66 (27 s.)

NESH *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi* (44 sider)

Lubet, S (2015): [Ethics on the run](#). *The New Rambler Review*, May 2015; Northwestern Public Law Research Paper nr. 15-34 (10 sider).

Weisburd, D. (2003). "[Ethical Practice and Evaluation of Interventions in Crime and Justice: The Moral Imperative for Randomized Trials](#)". *Evaluation Review*, 27(3): 336-354 (19 sider).

Eksempler – kvalitative metoder

Damsa, D & T Ugelvik (2017): [A difference that makes a difference? Reflexivity and researcher effects in an all-foreign prison](#). *International Journal of Qualitative Methods*, 16 (1), 1-10 (10 sider).

Kristin Sandvik, '[The Physicality of Legal Consciousness: Suffering and the Production of Credibility in Refugee Resettlement](#)', in *Humanitarianism and suffering: the mobilization of empathy*, Cambridge University Press, 2008.

Katerina Linos & Melissa Carlson, [Qualitative Methods for Law Review Writing](#), 84 U. Chi. L. Rev. 213, 238 (2017).

Maxwell, JA (2004): [Using qualitative methods for causal explanation](#). *Field Methods*, 16 (3), 343-364 (21 sider).

Sandberg, S (2010): [What can 'lies' tell us about life? Notes towards a framework of narrative criminology](#). *Journal of Criminal Justice Education*, 21 (1), 447-465 (19 sider).

Finseraas, H., & Kotsadam, A. (2013). "[Hvordan identifisere årsakssammenhenger i ikke-eksperimentelle data? En ikke-teknisk introduksjon](#)". *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 54(03): 371-387 (17 sider).

Eksempler – kvantitativ

Aubert, Vilhelm. 1960. *Norske Jurister fra 1814 til Den Annen Verdenskrig*. Institutt for Samfunnsforskning: Oslo, 1960.

Synøve Andersen, B. Holtsmark, and B. Mohn, *Kriminalitet blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: En analyse av registerdata for perioden 1992-2015*. Oslo: SSB.

Sampson, R. J. (2010). "[Gold Standard Myths: Observations on the Experimental Turn in Quantitative Criminology](#)". *Journal of Quantitative Criminology*, 26(4): 489-500 (12 sider).

Thorsen, L. R., Lid, S. & Stene, R. J. (2009). [Kriminalitet og rettsvesen. Statistiske analyser 110](#). Oslo: Statistisk sentralbyrå. Kapittel 3, s. 17-30 (14).

Stephen J. Choi, Mitu Gulati, Mirya Holman, and Eric A. Posner, [Judging Women](#), *Journal of Empirical Legal Studies*, Volume 8, Issue 3, 504–532, 2011.

Natalie Carvalho; David Fish; Genevieve M Grant; Joshua A Salomon; David M Studdert, [Feasibility of a Health-Utility Approach to Quantifying Noneconomic Losses from Personal Injury](#), *Journal of empirical legal studies*, 2018, Vol.15(2), p.278-319

Anu Bradford, Robert Jackson and Jonathan Zytnick, [Is EU Merger Control Used for Protectionism? An Empirical Analysis](#), *Journal for Empirical Legal Studies* 15:1 (2018), 165-191.

L. Helfer and E. Voeten, 'International Courts as Agents of Legal Change: Evidence from LGBT Rights in Europe' (2014) *International Organization* 68(1): 77-110.

Eksempler - datavitenskapelige

Malcolm Langford, Daniel Behn and Runar Lie, 'The Revolving Door in International Investment Arbitration', [Journal of International Economic Law](#), Vol. 20, No.2, 2017, pp. 301-332.

Daniel Martin Katz, Michael J Bommarito II, Josh Blackman, 'A general approach for predicting the behavior of the Supreme Court of the United States', [PloS one](#), 12(4).

Masha Medvedeva, Michel Vols, and Martijn Wieling, 'Judicial Decisions of the European Court of Human Rights: Looking into the Crystal Ball', [Conference on Empirical Legal Studies – Europe](#) (2018).

Lettieri, N., Altamura, A., Faggiano, A. et al., '[A computational approach for the experimental study of EU case law: analysis and implementation](#)', *Soc. Netw. Anal. Min.* (2016) 6: 56.

Law, David S., Constitutional Archetypes (December 5, 2016). 95 [Texas Law Review](#) 153 (2016).

Keith Carlson, Michael A. Livermore, and Daniel Rockmore, [A Quantitative Analysis of Writing Style on the U.S. Supreme Court](#), 93 Wash. U. L. Rev. 1461 (2016).

Mer om metoder - kvalitativ

Creswell, JW & CN Poth (2018): *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (International student edition). London: SAGE.

Flyvbjerg, B (2006): [Five misunderstandings about case-study research](#). *Qualitative Inquiry*, 12 (2), 219-245 (27 sider).

Small, ML (2009): [How many cases do I need? On Science and the logic of case selection in field-based research](#). *Ethnography*, 10 (1), 5-38 (34 sider).

Sword, H, M Blumenstein, A Kwan, L Shen & E Trofimova (2018): [Seven ways of looking at a data set](#). *Qualitative Inquiry*. (10 sider).

Mer om metoder – kvantitativ

Gordon, R. (2015): *Regression analysis for the social sciences* (2. utg). Routledge.

Mehmetoglu, M. & Jakobsen, T. G. (2017). *Applied Statistics using Stata. A Guide for the Social Sciences*. Los Angeles: Sage. Side (234 sider).

Mer om metoder - datavitenskapelige

Kevin Ashley, *Artificial Intelligence and Legal Analytics: New Tools for Law Practice in the Digital Age* (Cambridge University Pres, 2017)

Sebastian Raschka and Vahid Mirjalili, *Python Machine Learning*, 2nd Edition, Packt (2017).

Forslag til endring i fagbeskrivelse:

Se ovenfor

Forslag til internasjonale rettskilder og/eller fremmedspråklig litteratur:

Se ovenfor

Forslag til rettskilder/litteratur som vil bedre kjønnsmessig balanse i faget/emnet. Er det aktuelle kjønnsperspektiv som kan inkluderes i faget?:

Kjønnsperspektiv er hovedfokuset i to artikler og tatt opp i fire andre. Kvinner representere cirka 30% av forfattere (inkludert i obligatorisk litteraturen) – som er representativ av feltet. Kvinner vil også stå for 50% av undervisning.

Forslag til endring i hjelpemidler: Ingen, men ny eksamensform (se over)

Totalt antall sider hovedlitteratur:

374 pages.

Vedlegg 5

Ja og nei.

A) Sammenslåing/reduksjon av valgfag:

Ja det er forsåvidt riktig som du sier, men det ser ut som hovedpoenget er gått tapt: 540X er tenkt som KJERNEN (en komprimert versjon) av de to nåværende sjørettsfagene, BÅDE for 5401/02 og 5403/04, for disse fagene er jo innholdsmessig identiske (det ene på norsk, det andre på engelsk). Tanken er altså å gjøre sjørettsfaget mer robust som valgfag, ved å slå sammen (kjernen av) de to nåværende til ett fag. Det er klart undervisningen i dette nye 540X da inngår som samme fag, som mastervalgfag og som LLM-fag. Problemet, som jeg har forsøkt å få frem, er at en slik sammenslåing som kjernefag, gjør sammensetning av det andre faget - 540Y - som plukker opp en slags "bits and pieces" fra det som blir igjen, så å si, fra sammenslåingen til det nye 540Y, mindre attraktivt - og da for LLM (for det er ute som valgfag, er tanken), både presentasjonsmessig og eksamnesmessig, som tidligere forklart.

B) Undervisning

Problemet har vært: 5403/04 har vært i grenseland for minimumsoppsettning, og vi underviste derfor ikke i 5404 sist vår. Tanken har derfor vært med 540X kanskje å kutte ut undervisningen på vårsemesteret, og gjøre dette kun som engelspråklig undervisning høstsemesteret, og da (selvsagt) felles for LLM og masterstudenter. Det er altså del av "pakkeløsningen", jf A foran - og at man evt for å ivareta det norskspråklige ved et i engelskspråklig 540X, legger til noe undervisningstid for å fange opp det særskilt norskspråklige OG at det gis eksamenstilbud på norsk, i tillegg til (selvsagt) engelsk.

Dette kaster jeg altså ut, som forsøk på å imøtekomme fakultets bekymring rundt manglende valgfagsoppsettning OG ressursbruk ved undervisning. Men det er altså visse negative konsekvenser ved det, jf over og tidligere mail - og denne mulige sammenslåing til 540X er ikke utmeislet pensummessig (det krever mer tenking). Jeg har spilt ut dette som forklaring, og utdyping, til Olas forslag, fra NIFS, om å slå sammen sjørettsfagene,

Trond

-----Original Message-----

From: Kristin Steen Slåttå

Sent: 30. august 2018 10:18

To: Trond Solvang

Cc: Ola Mestad; Ellen Filmberg; Kari Marie Pound Davies

Subject: RE: Valgemneprosessen og MARL

Hei Trond,

Tusen takk for dette, forstår jeg deg riktig om du tenker følgende:

JUS540X er et norsk sjørettsfag sammenslått av JUS5403 og JUS5404?

JUS540Y er et engelsk sjørettsfag sammenslått av JUS5401 og JUS5402

Jeg forstår deg slik at JUS540X og JUS540Y ikke er overlappende, men vil dekke de ulike fagområdene fra JUS5401/02/03/04?

Jeg ser hensynene til å tilby disse fagene på engelsk samtidig som det er særnorske hensyn som må tas, her bør vi finne en løsning. Kan vi se for oss at JUS540X har både en norsk og en engelsk versjon? Jeg tenker da at man kan ha kjerneundervisningen (største delen av undervisningen) på engelsk, og så egne litteraturlister for engelsk og norsk og så noe egen undervisning på norsk. Vi må ha egne

emnekoder for de ulike versjonene slik at studentene som har kompetanse innenfor den norske sjøloven får dette dokumentert. Ulike eksamensoppgaver, men største delen av kostnadene ligger på undervisningssiden, så om dette kan samordnes i all hovedsak tenker jeg at dette er en justering som bør være innenfor rammen for instituttet.

Med denne justeringen vil instituttet ha gått fra undervisning på fire emner over ett år, til undervisning i to emner over ett år.

Dersom dette er en modell du tenker vi kan jobbe videre med, så kan jeg spille det inn til studiedekanen,

Gi meg gjerne beskjed dersom du ønsker noe assistanse fra meg på dette - eller om jeg misforstod helt. Jeg kan også gjerne komme innom deg om du ønsker for å se på dette med de nye emnene og eventuelle endringer for programmet med tanke på valgfag.

Vennlig hilsen
Kristin

>-----Original Message-----

>From: Trond Solvang

>Sent: Friday, August 24, 2018 1:17 PM

>To: Kristin Steen Slåttå <k.s.slatta@jus.uio.no>

>Cc: Ola Mestad <ola.mestad@jus.uio.no>; Ellen Filmberg

><ellen.filmberg@jus.uio.no>; Kari Marie Pound Davies

><k.m.p.davies@jus.uio.no>

>Subject: RE: Valgemenprosess og MARL

>

>Noen ytterligere tanker:

>

>Til det jeg kalte et nytt sammenslått 540X: Tanken var selvsagt at

>dette inngår som felles undervisning og eksamen for LLM og ordinære

>master-studenter (som på høstsemesteret pr i dag). På sikt ender det

>trolig med at dobbeltundervisningen (vår og høst) utgår; det blir bare

>høstundervisning, og da på engelsk, og altså felles (selvsagt) for LLM og masterstudenter.

>

>Fra et LLM-studentperspektiv er ulempen med dette: hva jeg lanserer som

>540Y blir et slags "restfag" - kalt "sundry maritime law topics" e.l.

>Det kan bli utfordrende å gjøre dette attraktivt nok som en egen

>kursrekke, og eksamensformen må bli endret: i dag har vi praktikum (som

>fungerer godt) innen de to fagene (5401/02). For et slikt "restfag"

>540Y lar praktikumer seg ikke gjøre; det er ikke pensummessig dekket

>nok opp til det. Det må bli mer teori-eksamen. Om det i seg selv er

>"krise" vet jeg ikke, men evalueringsbiten av LLM-studene blir på et vis skadelidende.

>

>Fra et nordisk språkperspektiv er ulempen med dette: Dette begynte som

>et norskspråklig fag. Selvsagt er det godt egnet på engelsk (det er jo

>et høyst internasjonalt fag). Men det er et sentralt faglig, ikke bare

>språklig, poeng med å bevare det norskspråklige. Sjøloven er

>fellesnordisk og helt sentrale ting som "reder, bortfrakter, avlaster"

>finnes ikke på engelsk, med samme betydning (nordisk rett er her basert

>på tysk rett). Pr. I dag betyr det at forklarende tekster må gjøres,
>f.eks. i engelsk versjon av sjøloven. Poenget
>er: også fra et norsk næringsperspektiv er det sentralt at norske
>sjørettsjurister er godt kjent med den NORSKE sjøloven (ikke bare i engelsk oversettelse).
>Ok, dette kan kanskje ordnes, f.eks at det for norske masters gis en
>tilleggs- undervisningstimer som påbygg til den engelske 540X, og at
>eksamen gis tospråklig, slik at norske studenter kan velge norsk (i et
>norsk-kulturelt og næringskulturelt fag).

>

>Disse ting ønsket jeg altså å spille inn, slik at det ikke gjøres
>forhastet beslutning. Jeg har spilt inn mine ting, flere bør tenke
>sammen rundt det,

>

>Trond

>

>

>

>-----Original Message-----

>From: Trond Solvang

>Sent: 23. august 2018 16:38

>To: Kristin Steen Slåttå

>Cc: Ola Mestad; Ellen Filmberg; Kari Marie Pound Davies

>Subject: RE: Valgemneprosessen og MARL

>

>Kristin

>

>Dette kom litt brått som høyttenking under instituttmøtet vi hadde og
>jeg burde ha diskutert det nærmere med Ola før det ble sendt inn. Poenget var:

>

>For å gjøre sjørettsfagene (5403/04) mer robuste og slippe at de
>konkurrerer med hverandre, kunne en tanke være å slå dem sammen til ett
>sjørettsfag - den nærmere tilskjæring må jeg/vi ha litt tid til å tenke
>på. Det går i realiteten ut på skjære ut biter fra nåværende pensum som
>vi kan «ofre» ved tanken på å bevare et slags robust
>kjerne-sjørettspensum. Dette lar seg gjøre(jeg har tenkt en skisse og
>bl.a. snakket med litt med Thor og Hans-Jacob
>(pensumbokforfattere) om det).

>

>En annen ting er forholdet til LLM, som du nevner. Min foreløpige tanke
>her var at vi gjør de to pensa «usynkront» i forhold til hvordan det er i dag.

>

>Som modell: gammel 5403/04 slås sammen til et «krympet kjernefag», som
>jeg her kaller 540X. 540X inngår så som nytt LLM fag som poengmessig
>tilsvarer ETT av nåværende 5401/02. Vi må så lage et nytt
>pensum-LLM-fag, for å dekke opp de tapte poeng, og dette tenkes ved å
>sette sammen den del av pensum som ble skåret bort ved dannelsen av
>540X - altså et nytt 540Y som er forbeholdt LLM og som IKKE har sin parallell i valgfag.

>

>Vi krymper altså valgfagpensum og gjør det nye sjørett 540X mer robust,
>men bevarer pensummessig dagens status ved å lage et LLM 540Y.
>Det er slik jeg har tenkt. Det du nevner med kompensjon av tapt
>LLM-poeng gjennom økt andel «elective courses» for LLM, har jeg ikke

>tenkt - derfor berører din «advarsel» om nedlegging av tilgrensede fag
>(havrett / engelsk kontraktsrett - en advarsel som er betimelig, dvs.
>godt oppfanget) egentlig ikke min modell. Men som nevnt, det gikk litt
>raskt i svingene med Ols utsendelse, og jeg tror vi trenger noe tid på
>å være trygg for at jeg/vi tenker riktig i dette -særlig rundt det
>komplisrende vis-a-vis LLM,
>
>Trond
>
>-----Original Message-----
>From: Kristin Steen Slåttå
>Sent: 23. august 2018 15:09
>To: Trond Solvang
>Subject: Valgemneprosessen og MARL
>
>Hei Trond,
>
>Jeg har sett på de foreslåtte endringene som er meldt inn som del av
>valgmemneprosessen. For MARL har jeg oppsummert følgende konsekvenser av
>de foreslåtte nedleggelsene:
>
>Emnene JUS5401 og JUS5402 inngår som obligatoriske emner i MARL, de
>foreslås sammenslått i prosessen. MARL må da enten foreslå ett annet
>emne som obligatorisk eller øke den valgfrie delen med 10 stp (i dag på 20 stp).
>• Emnet JUS5405 Law of the Sea er et valgfritt emne og det foreslås
>nedlagt.
>• Emnet JUS5260 English Law of contract er et valgfritt emne og det
>foreslås nedlagt.
>
>Antall valgfrie emner i graden reduseres fra 10 til 8. Den valgfrie
>delen i graden er i dag på 20 stp. Skal den valgfrie delen i programmet
>økes med sammenslåingen av JUS5401/JUS5402 eller er det ønskelig å
>foreslå ett annet emne som obligatorisk del av programmet.
>
>Har du kommentert på dette til instituttet eller ønsker du å kommentere
>på dette nå før 1. september?
>
>[https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-
>utvalgsmoter/pmr/valgmemner/](https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/pmr/valgmemner/)
>
>vennlig hilsen
>Kristin Slåttå

Vedlegg 6

Innspill til innstillingen om valgmemner – Law of the Sea JUS5405

Om emnet

Law of the Sea ble etablert som MA emne våren 2016. Emnet inngår i LLM PIL and Maritime Law og er åpent for alle MA-nivå studenter. Emnet har flere faglærere fra NIFS (Alla Pozdnakova, Catherine Banet, Erik Røsæg, og Henrik Ringbom, og postdoktor Froukje Platjouw) og IOR (Christina Voigt, i permisjon 2017). Høsten 2017 overtok Pozdnakova fagansvaret etter Røsæg.

Hvorfor bør emnet opprettholdes på fakultetsnivå?

1. Emnet er viktig del av LLM PIL og LLM Maritime Law. External evaluation report for LLM PIL (2016) slår fast at Law of the Sea bør være med. Emnet er helt sentralt for Norge som havnasjon men ikke alle ønsker å reise til Tromsø for en hel mastergrad i Law of the Sea.
2. Emnets lærekrefter består i stor grad av yngre lærere/professorer som har kompetanse og vilje til å videreutvikle emnet i lang tid fremover. Hele undervisning kan dekkes av egne lærere.
3. Fakultetet har for øvrig en bred folkerettslig kompetanse som ingen andre juridiske fakulteter i Norge har som sikrer kvaliteten i emnet. Problemstillinger i havretten går utover NIFS kompetanse som er hovedsakelig skipsfart, ressursrett, miljø og ansvar. Dette inkluderer f eks migrasjon, humanitær rett, menneskerettigheter til havs.

Øke antall studenter og modernisere emnet

Dette er et nytt emne som har gått siden 2016. Antall studenter var lavt å begynne med men så har det vært en viss økning det andre året. Vi bør markedsføre emne bedre ved å sørge at studentene vet at det finnes (noen 'norske' MiR studenter som deltok i år sa til meg at flere av deres medstudenter ikke visste at emnet finnes i det hele tatt).

Det kan tenkes flere grep til å øke antallet studenter utover 'markedsføring' som sådan. Jeg har søkt om og fikk godkjent å utvide det til BA nivå. Dette vil kreve noen enklere tilpasninger i læringskrav og eksamen. Law of the Sea er aktuelt for flere enn juss-studenter (for eksempel, statsvitere, marine forskere m fl). Det er allikevel ikke sikker at Law of the Sea blir mer populær enn arbeidsrett eller offentlige anskaffelser og liknende, uten at dette har noe å si for viktigheten av å opprettholde havrettslig studietilbud ved UiO.

Modernisere innholdet i emnet og fremheve dagsaktualitet på tradisjonelle havrettslige problemstillinger vil synliggjøre emnets relevans bedre. Det forelå konkrete planer om å modernisere og videreutvikle emnet da avgjørelse om å legge det ned ved NIFS ble tatt.

(Eventuelle større endringer planlegges innført fra våren 2020, da fagansvarlig har forskningstermin i 2019).

Benytte «potten» fra fakultetet til forbedring av tilbudet på valgmemner.

Til slutt, så bør det vurderes å kjøre Law of the Sea annen hvert år. Dette er etter min mening en god kompromiss, ikke minst for faglærere som får tid til å forske mer, skrive pensumrelevant litteratur og utvikle andre relevante forbedringstiltak.

Alla Pozdnakova, 27.august 2018

External Evaluation Report

1. Introduction

This report represents an external evaluation forming part of the first periodic programme evaluation of the LL.M. programme in Public International Law (hereafter also “PIL”) of the Faculty of Law of the University of Oslo. The purpose of the evaluation is to provide a foundation for further professional and strategic development of the quality of the programme.

The external panel (hereafter “the Panel”) was composed of Prof. Dr. Jan Wouters, chair (Full Professor of International Law and International Organizations, Director of the Leuven Centre for Global Governance Studies and the Institute for International Law, University of Leuven), Mr. Fredrik Bockman Finstad (Deputy Director General, Norwegian Ministry of Justice and Public security), Mrs. Margit F. Tveiten (Director General, Norwegian Ministry of Foreign Affairs), and Ms. Nina Kolbe (student at the Oslo Public International Law Programme).

The external report was commenced on request of the Faculty of Law of the University of Oslo and is based on

- relevant data material from the period 2010-2015: student administrative data, evaluation reports of courses and of the programme as a whole,
- the internal evaluation report (01 October 2015), and
- interviews with the Programme Director, Faculty, and students.

The report is focused on identifying the strengths, weaknesses, opportunities, and threats to the programme.

2. Structure of the Programme - Comparative Overview

Aiming to reflect the diversification of international law as well as current developments, the Master programme is divided into five programme options (specialisations):

1. LL.M. in Public International Law
2. LL.M. in PIL with programme option in International Criminal and Humanitarian Law
3. LL.M. in PIL with programme option in International Environmental and Energy Law
4. LL.M. in PIL with programme option in International Trade, Investment and Commercial Law
5. LL.M. in PIL with programme option in Human Rights.

Students who are admitted to the programme choose their study option upon start of the programme. It was noted in the internal report that there were trends in LLM specialisation, the most recent one being International Trade, Investment, and Commercial Law. It was suggested that this was a result of the economic crisis and student’s interest in finding relevant careers (p. 17 of the Internal Report).

Students on each programme option are required to take a course on classical public international law as well as a course on legal writing and oral advocacy. All students except those on the general LLM in Public International Law have to attend further mandatory courses which are specific to their chosen programme option. In addition to the mandatory courses students can choose from a wide range of elective courses to supplement their studies.

Courses are divided among two semesters, in each of which students are expected to take three courses (10 credits each). The thesis, which must be written on a topic within their selected specialisation, is to be written during the third semester and amounts to 30 credits.

Courses are held by lecturers working at the Department of Public and International Law and at the Norwegian Centre for Human Rights.

Mandatory courses for all programme options:

- JUS5540 - Public International Law
- JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy
- PILTHESIS - Master thesis

Elective courses:

- JUS5730 - International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict)
- HUMR5134 The Right to Peace
- HUMR5503 - Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a Balance?
- HUMR5502 - Ethnic Challenges to the Nation State: Studying State Responses from a Human Rights Perspective
- JUS5560 - International Constitutional Law and Democracy
- JUS5401 - Maritime Law – Contracts
- JUS5520 - International Environmental Law
- JUS5310 - EC Competition Law
- JUS5850 - International Trade
- JUS5660 - Intellectual Property Law in the Information Society
- JUS5852 – International Commercial Arbitration
- HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law
- HUMR5131 - Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights
- JUS5910 - Women's Law and Human Rights
- JUS5911 - International Climate Change and Energy Law
- JUS5570 - International Criminal Law
- JUS5530 - Refugee and Asylum Law
- JUS5411 - Petroleum Law
- JUS5230 - International Commercial Law
- JUS5630 – Privacy and Data Protection
- JUS5440 - EC Substantive Law
- JUS5851 – International Investment Law
- JUS5930 - Comparative Public Law (new course from spring 2016)

- JUS5405 - Law of the Sea (new course from spring 2016)
- JUS5240 - Comparative Private Law
- JUS5260 - English Law of Contract
- JUS5450 - Marine Insurance
- JUS5640 - Electronic Communications Law
- HUMR5133 - Business and Human Rights
- HUMR5702 - Human Rights and Development: Interdisciplinary Perspectives on Theory and Practice

Throughout the first semester, students on all programme options are invited to attend five non-compulsory seminars aimed at discussing selected topics of international law in more depth. In the past the seminar's topics have been:

- The Sources of International Law
- Personality and Recognition in International Law
- The Relationship between International Law and National Law
- Dispute Resolution: The Legitimacy of International Courts
- Interpretation of treaties

3. Expectations from Stakeholders and Students

3.1 Stakeholders

The Norwegian Ministries and other public authorities like the police and the courts employ a significant number of candidates with international law degrees from national and foreign universities. There is a clear tendency that Norwegian law students spend some time of their studies in a foreign country, as a part of their degree in Norway or as *post graduate* studies. The Ministries indeed put positive weight on such international studies when hiring staff.

The Ministries would also like to see that Norwegian and foreign students have a viable and strong post graduate or specialized milieu in Oslo that provides a study environment, programmes and courses that meets the expectations and need for their competence build-up in a broad range of public international law subjects in a very challenging period internationally, regionally and nationally.

The general push in the public sector for a competence build-up in international law subjects is firstly a result of general globalization processes, and the interconnectedness of nowadays societies and the legal environment. The current migration situation is an obvious example giving rise to a host of international law issues, international terrorism and data protection matters are others. The Ministries seek for candidates with an understanding of the complex legal and political nature of such questions.

An important factor driving the need for thorough knowledge of international and European law, is the considerable influence on Norway's society and legal system emanating from the United Nations, the Council of Europe, and especially the European Economic Area (EEA) agreement between the EU and the EFTA states Iceland, Liechtenstein and Norway. Furthermore Norway is an associated Schengen member, and is consequently bound by the entire Schengen *acquis*.

Norway and the other EFTA states are also connected to the EU Dublin migration rules, and is even legally and politically tied to other parts of EU justice and home affairs law through a string of agreements, such as to Eurojust, Europol, the European Arrest Warrant, the Mutual Legal Assistance and the Prüm rules. Furthermore Norway partakes in operative actions as the *Triton* operation through the European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union (*Frontex*) and in joint military EU operations.

Based on an analysis of the political and legal landscape and the current trends that are unfolding, candidates with a LLM in Public International Law, have a competitive advantage.

The Ministry of Justice and Public Security (MJPS)

From a national perspective there is a need for candidates with knowledge of general international law that goes beyond the basic courses in national master of law degrees. From the viewpoint of the Ministry of Justice candidates with a full master in public international law would be very interesting candidates for employment in several of the Ministry's departments. Both international and national candidates may apply for positions at the ministries, but a combination of a national master of law degree (Norwegian: *master i rettsvitenskap*) with an added Master of Public International Law could hit directly at the competences the Ministry seeks to foster.

In this context one could point to the following current PIL LLM *program options* that are particularly interesting for the Ministry of Justice and Public Security:

- International Criminal and Humanitarian Law
- Human Rights
- Public International Law

One could also point to the following highly relevant *courses* for the Ministry of Justice and Public Security that form part of a program, but that are also very interesting as stand-alone courses (Norwegian: *valgfag*):

- JUS5730 - International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict)
- JUS5570 - International Criminal Law
- JUS5530 - Refugee and Asylum Law
- JUS5503 - Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a Balance?
- JUS5630 - Privacy and Data Protection

Another option that could be very interesting to develop further, would be an option to combine international law subjects with *e.g.* subjects within political science.

In conclusion, the Ministry would like to support the efforts of the Faculty in creating a strong and relevant LLM in public international law. There has never before been a more vital need for the competences to be gained from such studies.

The Ministry of Foreign Affairs (MFA)

The overall description of the Masters programme in Public International Law points to the diversification of PIL. This is related to globalisation and a PIL movement from

the initial focus of inter-State relations towards rights and duties of individuals and private actors. According to that introduction, this is the background for a Master programme which aims at reflecting “this broader perspective”, and which includes five main specializations, four of which are *not* among core topics of public international law.

Four of the five programme options, excluding the first one in Public International Law, and the various elective courses, do to a certain extent reflect this overall description. It is positive that the overall description as stated in the introduction fits with the main line of options offered. They include a variety of courses relating to more recent branches of PIL, which to some extent deal with the individual and private actors as subjects of the law, as described in the introduction.

However, from the perspective of the MFA as a prospective employer of Master candidates, these four programme options are relevant, but not necessarily the *most* relevant ones.

From this perspective, more elective courses should be offered in such topics; sources, subjects, international organizations, the relationship between international law and national law, jurisdiction, immunities, dispute resolution, international responsibility, the use of force, law of the sea, law of treaties. In addition, courses on sanctions and on terrorism would be very topical.

A number of the existing elective courses are also of interest to the MFA, in particular those related to human rights, international humanitarian law, international criminal law, EU law, and trade law.

A Norwegian national masters degree in law (“master i rettsvitenskap”) is required in the MFA Legal Department, normally combined with a specialization in a field of international law. The Masters in Public International Law from the University of Oslo would provide a very welcome background.

As for teaching methods, a combination of theoretical studies and practical exercises, including procedure, is useful. However, the contents of the programme and its choice of courses and seminars are much more important than the teaching methods, as students at Masters level should be expected to benefit from most methods offered.

3.2 Students

Due to the upcoming thesis deadline and exams taking place on and around the date set for the interview with current students, only three students, representing both first and second year students on the course, attended the session on 30 November 2015.

All three students agreed that the fact that the programme was for free and the University offered scholarships for students from developing countries was a decisive factor in their decision-making process.

4. Findings

4.1 Faculty

Selection criteria

While staff supervising Master theses of students from different backgrounds admitted that the level among them varies greatly, teaching staff also emphasised that this was not a result of the selection criteria per se. The interviewed students were under the impression that students were selected partly on background and partly on merit. Professors made it clear that the selection criteria are the same for all students and that they all had to have certain minimum grades. Staff acknowledged that the level of English varies among students but did not do so to an extent that would affect efficient teaching and learning. Further, the overall quality of students has increased since the programme was started.

Mix of students in classes

Those modules open to students of the LLM in Public International Law are generally also available for students on other programmes. During the course of the interviews with the teaching staff, it became apparent that the size of the classes and the great heterogeneity among students made it impossible for staff to distinguish between Bachelor and Master students and Norwegian and International students and, in particular, to identify those students of the LLM.

While it was emphasised that the diverse academic backgrounds, knowledge and qualifications constitute a strength that students should and do take advantage of, it was also appreciated that it makes an accurate evaluation of the LLM students' performance in classes or mock exams difficult.

Professors appreciated that the current arrangement has been used multi-purposely to accommodate teaching of various programmes. The "hodge podge" of students in both elective and compulsory modules of the LLM leave PIL students without a core staff. Further, fragmentation within modules was identified as the reason for the great differences in teaching culture and learning environment at departments.

Separating LLM students

In regards to the reasons and constraints that prevent the Law Faculty from offering modules or tutorials (see below) for LLM PIL students exclusively, the panel received somewhat contradictory feedback from teaching staff.

Some professors viewed policy issues relating to English speaking Master courses and lack of support for these courses generally as the primary constraint on greater spending of resources. Others, on the other hand, maintained that the issue was not one of not wanting to help but rather down to resource issues.

Lack of tutorials

There was a consensus among teaching staff that the allocation of only 20 teaching hours per module was the main reason for the lack of compulsory tutorials for LLM students. While staff said there were sufficient PhD students who were willing to teach tutorials for Masters students and they could in theory do so, any hours they spend on

tutorials will be deduced from the allocated 20 hours for a given module. This would result in module leaders having less time to prepare for and give classes or correct mock exams. Professors said they were not even allowed to accept PhD students teaching for free as the Faculty would have to pay overtime.

In this regard, the student-teacher ratio was also repeatedly mentioned as unsatisfactory due to the low number of permanent staff.

While the lack of tutorials was acknowledged, teaching staff did not seem to consider it as much of a problem as students did. It was suggested that group work for presentations in class and study groups made up for the lack of tutorials. Further, the Nordic tradition of viewing law as a subject that could be studied independently was emphasised as a constraint.

Staff did not think that the tutorials necessarily needed to be made compulsory either as the possibility to deepen knowledge and prepare for exams should provide sufficient incentives to attend any non-compulsory seminars offered.

4.2 Students

4.2.1 Strengths

Students praised the great emphasis that is put on independent thinking at the Faculty and the value that is given to every individual's opinion.

They further appreciated the international nature of the student body of the LLM Programme. Students felt that the great diversity of backgrounds was beneficial to their studies as different points of view instigated debates in classes on multiple occasions.

Students agreed that the open-door policy at both the Faculty of Law and the Norwegian Human Rights Centre was a major strength of the programme and enriched their experience at Oslo University.

4.2.2 Weaknesses

Selection criteria

Students got the impression that the selection criteria for students was partly based on merit and partly based on background due to the different levels of substantive knowledge and learning methods used.

Standard, substance and methods of teaching

The students attending the interview perceived the level of teaching differently. Whereas one described certain classes as too basic as a result of having to bring non-law students up to speed, the other two students were overall happy with the standard of teaching.

In regards to teaching in particular, students expressed the wish for module specific compulsory tutorials. They also stressed that those tutorials should directly relate to lectures and be relevant to the exam rather than stand independently.

Students also suggested that more practitioners teach classes or give guest lectures.

In contrast to the opinions expressed by professors, students viewed the mix of law and non-law students, International and Norwegian students, and Bachelor and Master students as a problem. Due to the different level of understanding of the international legal system generally the modules open to all students progressed only slowly and they did not feel the content was appropriate for Masters level or that they were challenged.

Students also noted that allowing all students to take certain modules led to big classes that were unmanageable for professors and did not allow for any meaningful group work or discussions.

Moot courts

The students mentioned various moot court competitions, including the FDI moot court, Telders International Law Moot Court and the WTO moot court at which students of the LLM Programme have successfully participated. They criticised the inadequate financial support and the lack of recognition of the participation in terms of credits for them or the teachers coaching the team.

Organisational difficulties

In interviews students brought up various organisational issues which they felt impacted on how they engaged with academics. These included the lack of information provided relating to the course as such, living arrangements and working conditions in Oslo generally as well as access to online portals.

In regards to the latter, students' opinion of the access to and structure of the online portals contradicts with the perception the panel gained from staff which, when referring to *Fronter*, the main online portal, did so in a way that suggested it helped students to find relevant resources and guides as to structure and content of the course. Students on the other hand, stressed that these are spread out over a variety of services including *Fronter* as well as *Studentweb* or *DUO*, for example. They also said that *Fronter* appeared outdated and was hard to navigate around.

Language courses

Students complained that international full-time Master students rank lowest in terms of access to Norwegian language courses at the university. This is viewed as particularly problematic because full-time students are in greater need to learn Norwegian than Erasmus students as the latter do not usually have to support themselves by working on the side and spend less time overall in the country.

Social aspects of the course

Lastly, students expressed disappointment at the lack of encouragement to form or maintain student initiatives generally and pointed towards the lack of social events for LLM students in particular. They met only once in the beginning of the programme. Due to the fragmentation of the programme, some LLM students will never meet again.

4.3 SWOT

The External Evaluation Panel has been able to identify a number of aspects that can impact upon the further development of the LLM Programme in Public International Law at the University of Oslo. These are grouped together under “strengths”, “weaknesses”, “opportunities”, and “threats” in the following sections.

4.3.1 Strengths

1. Teaching staff is interested and engaged. Great emphasis is put on encouraging students to share their points of view and any opinions expressed are valued.
2. The student body making up the LLM is very diverse which is beneficial to instigating discussion and debate in classes.
3. There is a wide range of elective modules for students to choose from.
4. The Faculty offers progressive modules that are not available at other universities, for example, the Right to Peace.
5. Education is free in Norway.
6. Exams are written on computers.
7. Both the Law Faculty and the Norwegian Centre for Human Rights have an open door policy that students can take advantage of.
8. There is considerable cooperation with PluriCourts and the Norwegian Centre for Human Rights in terms of organisation of events such as free lunch seminars. Students as well as staff are welcome to attend these.
9. Students coming from developing countries receive financial support and guidance by the Ministry of Foreign Affairs.

4.3.2 Weaknesses

1. There is no or little support for moot court competitions despite the recent success of the Norwegian team at the Telders International Law Moot Court Competition (placing 4th in the finals at The Hague in May 2015) as well as teams at other moot courts. The establishment of a Working Group to examine the possibility of supporting moot courts was noted as a positive development in this regard.
2. There are no mandatory seminars accompanying lectures. The five tutorials that do take place within the Public International Law Module are very general, not mandatory and not explicitly relevant to the exam at the end of the course. The short duration of these tutorials combined with their generality and great number of attendees cannot, as suggested, contribute to the deepening of the knowledge acquired in lectures or through reading.
3. There is inadequate cooperation between different departments of the Faculty of Law. This point was illustrated to the Panel by the example of issues with the issuing of student cards. Due to the majority of students being international, they do not have a Norwegian ID number upon arrival. Therefore, they do not get a student card straight away. With the key card students are given, they have access to the buildings but cannot borrow books from the library. This presented major difficulties as the process for obtaining an ID number can take several months depending on the country of origin of a student. The administration had

not made any arrangements relating to this issue, therefore students had to bring it to the attention of the administration.

4. There is insufficient information provided to students at the beginning of the course and a more detailed account of the process of the thesis component is needed. The accompanying module to the master thesis students were told about in the beginning of the programme, turned out to be merely a two hour lecture on how to write a Master's thesis at the end of semester two. For some, this might have been insufficient.
5. In many modules assessments are not broken down. The internal report suggested presentations and group work as well as online tests as alternative forms of assessment. However, two or more essays forming the basis of assessment for a module seems more appropriate for Masters' level teaching.

4.3.3 Opportunities

1. Tutorials for all core modules could be introduced. Tutorials are a central and invaluable aspect of students' educational experience that allows them to exchange ideas through debate, present and substantiate opinions, accept criticism, listen to others and to further develop their capacity to think independently. Weekly tutorials would be of great benefit to the students.
2. A permanent commitment to participation in several moot courts should be considered. The Panel believes that such would make the programme more attractive to ambitious students who are keen to develop the skills that practising lawyers must have.
3. The duration of the programme could be shortened or extended to either one year or two years.
4. For those students starting the course as a general LLM in Public International Law there could be an option to add a specialisation following the start of the programme but prior to choosing the topic of their master thesis if they happen to take the mandatory courses of a specialised LLM.
5. Various courses could be added to the programme to make it more relevant to certain prospective employers. These include, for example, History and Theory of International Law and new approaches to International Law (Jurisprudence) or International Institutional Law. Recent additions (Comparative Public Law, Law of the Sea, and International and Comparative Labour Law) to the LLM programme are a positive development.
6. The mandatory Public International Law module could be extended to stretch over two semesters to cover topics such as territory, law of treaties, law of the sea, and terrorism.

4.3.4 Threats

1. Competing programmes have more tutorials and generally more hours in class.
2. Competing programmes in other countries of different length offer either a faster completion of the same degree (one year) or a more in-depth study of the same or similar subjects (two year degrees).

5. Recommendations

Subjects taught and their relevance to prospective employers

There seems to be a particular weight put on certain more specialised parts of public international law which have attracted some attention in the most recent years. This has apparently led to a lack of focus on the more classical core topics of public international law. It is generally positive to aim at being topical in the choice of topics offered, but from the perspective of a prospective employer (e.g. MFA) it would be useful to include more of the traditional public international law topics in the curriculum and in the five options, as only one of these options and too few elective courses are dedicated to such topics.

Students have indicated among the weaknesses that the five tutorials in the Public International Law Module were very general, not mandatory and not explicitly relevant to the exam. It seems important to change this to make these topics seem relevant and interesting to the students. Maybe the lack of separation of students in groups of varying background and levels (mixing masters and bachelor students, and lawyers and non-lawyers) contributes to this weakness. If possible, within the available resources, this should be addressed, too.

The mandatory course in public international law should include a section on the law of the sea. Territory/jurisdiction and law of the sea are core topics of PIL. In a Norwegian context and in the MFA law of the sea is always an important topic. Furthermore, some major law of the sea developments are expected to take place in the forthcoming years within the framework of the UN, making it very topical at the international arena with particular relevance to Norwegian interests.

Furthermore, migration, sanctions and terrorism are topics which could be usefully added. A course on history, nature and origins of international law, or a more theoretical one, for example related to politics and international law, or the context of international law, could also be considered as an elective course for master students.

Contact hours

During the course of the interview, Ole Kristian Fauchald said that he believed the Faculty needed to allocate more hours to English-spoken courses. He acknowledged that the policy issue of appearing to give English-spoken modules and courses preferential treatment over Norwegian courses, which are allocated the same amount of contact hours, was a problem that needed to be overcome.

Tutorials and moot courts

Upon allocation of more contact hours these should be used for both the introduction of mandatory tutorials accompanying core modules and a permanent commitment to moot courts in terms of recognised teaching hours. Both the tutorials and moot courts will allow students to participate in different forms of learning and enable them to acquire and improve skills they would not normally be required to demonstrate in lectures.

Length of the programme

In order to compete with similar programmes in other countries, it might be beneficial to consider shortening the programme to one year so that students would write their thesis during the time currently set apart as “summer break”. Alternatively, the programme could be extended to two years with three semesters allocated to teaching and one semester designated to writing the master thesis.

Administrative

An improvement of the inter-departmental co-operation within the Faculty of Law itself as well as with the International Student Office seems to be necessary to ensure that students are comfortable with the information provided and to enable them to start with their substantive studies with the start of the semester.

6. Conclusion

The Masters programme in Public International Law is currently the most developed and largest of its kind in Norway. The only competitor is The University of Tromsø, which offers a LLM programme in the Law of the Sea.

Due to the ongoing fragmentation and diversification of international law there seems to be a demand for more specialised academic education. With its five strands, the Master in Public International Law at Oslo University has proven to be responsive to the realities of international law today. Nevertheless, it is important not to lose sight of the traditional international law topics of which a thorough understanding is necessary in order to become competent in any specialisation. This has in particular been highlighted by stakeholders who need students to have a thorough understanding of traditional topics of international law in combination with other relevant subjects as much as current political situations. Ideally, a combination should be pursued of a thorough grounding in public international law generally with other highly relevant subjects such as human rights, migration and anti-terrorism law.

In terms of shortcomings and possible improvements of the programme, the Panel finds that the introduction of tutorials and a permanent commitment to moot court competitions should be highlighted. These changes would make the programme more attractive to students, make graduates more attractive to prospective employers and increase the University’s standing in the academic community.

**Periodic programme evaluation of the 1 1/2-years
master`s programme Public International Law 2015
– internal evaluation report**

The Department of Public and International Law
The Faculty of Law
The University of Oslo

Date: 2015-01-10
Our ref.: 2015/2222

Fakultetsadministrasjonen
Visiting addr.: Karl Johans gt. 47
0162 OSLO
Postaladdr.: Pb 6706, St. Olavs plass
0130 OSLO

Phone: (+47) 22 85 50 50
Telefax: (+47) 22 85 98 40
E-mail: postmottak@jus.uio.no
Webaddr: www.jus.uio.no

Preface

This is the first time the LL.M. programme Public International Law has been subject for a periodic programme evaluation. The purpose of the evaluation is to provide a foundation for further professional and strategic development of the quality of the programme.

This report represents an internal evaluation commenced on the basis of relevant data material from the period 2010-2015: Student administrative data, evaluation reports of courses and of the programme as a whole.

The programme director professor Cecilia Marcela Bailliet is responsible for the internal evaluation and has written the report with the support of programme student Claire Poppelwell-Scevak and with administrative support of the faculty administration w/Morten Slind Olsen.

Oslo, 1 October 2015

Prof. Cecilia Marcela Bailliet

Morten Slind Olsen

Programme Director

Senior Executive Officer/Programme Coordinator

Contents

Description of the Programme.....	4
Recruitment	17
Learning results	19
Further assessments	21
Conclusion.....	24
Attachements	25

Tables

Table 1: Option: Public International Law	11
Table 2: Option: International Criminal and Humanitarian Law	13
Table 3: Option: International Environmental Law and Energy Law	14
Table 4: Option: International Trade, Investment and Commercial Law	15
Table 5: Option: Human Rights.....	16
Table 6: PIL-programme option candidate distribution.....	17
Table 7: Number of applicants to the PIL programme*	17
Table 8: Completion of studies PIL-programme 2010-2015	19
Table 9: Candidates and grade average PIL-courses 2012-2015*	19
Table 10: Internal SWOT analysis 2015.....	21

Description of the Programme

The Master programme in Public International Law focuses on the most challenging issues in international law: environmental protection, trade & investment, refugees, international crimes, women's law, globalization, democracy, and human rights.

During the last 50 years, public international law has become diversified. Evolving from an initial focus on inter-state relations, public international law increasingly addresses the consequences of globalization and the necessity of protecting general and common international interests. As a result, students are called upon to contemplate the rights and duties of individuals, private actors, non-governmental organizations and international organizations, as well as states. Students will address real world issues such as: whether it is appropriate to use military force in counter-terrorist operations, how to design a legal strategy to pursue state accountability for private acts of violence against women, challenges in achieving adaptation to climate change, the principle of complementarity and the prosecution of war criminals, how to draw up a legal framework to tackle the emergence of environmental refugees, how to reconcile trade and non-trade values (e.g. human rights, the environment, and financial interests) within WTO dispute resolution proceedings, and measuring the legitimacy of UN institutions and fragmented international law.

The Master programme wants to reflect this broader perspective by introducing five main programme options (specializations):

1. LL.M. in Public International Law
2. LL.M. in PIL with programme option in International Criminal and Humanitarian Law
3. LL.M. in PIL with programme option in International Environmental and Energy Law
4. LL.M. in PIL with programme option in International Trade, Investment and Commercial Law
5. LL.M. in PIL with programme option in Human Rights

Each programme option combines a course on classical public international law with one or more courses within the field of specialization. A wide range of elective courses comes in addition to the mandatory courses.

Students who are admitted to the programme choose their study option upon start of the programme. Courses are held by lecturers working at the Department of Public and International Law and at the Norwegian Centre for Human Rights.

Objective

This master programme leads to different specializations within the field of public international law. Students who select to specialize must write a thesis on a topic within the selected area. The Law Department will offer supervision from our academics within a broad range of fields in international law.

[Presentation of our programme - videos](#)

Academic staff**Professor Cecilia Bailliet**

Department of Public and International Law

Director of the Master's Programme in Public International Law and Deputy Director of the Institute of Public and International Law.

Fields of teaching and research.: Public International Law, Refugee Law, Counter-terrorism, Human Rights, the Right to Peace, and Women's Rights.

Cecilia Bailliet has published widely on international law and human rights.

Among her publications are Non-State Actors, Soft Law and Protective Regimes (Cambridge 2012), Cosmopolitan Justice and its Discontents (co-edited with Katja Franko Aas, Routledge 2011), Security: A Multidisciplinary Normative Approach (Brill 2009), and Promoting Peace through International Law (co-edited with Kjetil M. Larsen, Oxford 2015), and the Legitimacy of International Criminal Tribunals (co-edited with Nobuo Hayashi, forthcoming 2016)

Associate Professor Ingunn Ikdahl

Department of Public and International Law

Lecturer: Women's Law and Human Rights.

Ingunn Ikdahl's field of research are human rights, non-discrimination, development law and women's rights as regards natural resources.

She works in the southern and eastern Africa context, in addition to Norway, and her doctoral project uses the land reform in Tanzania as empirical starting point. She has been co-teaching in the course "Women, access to resources and the law" at the Southern and Eastern Africa Regional Centre for Women's Law, University of Zimbabwe.

Associate Professor Ivar Alvik

Scandinavian Institute of Maritime Law

Responsible for the course Petroleum Law

Academic Interests: Petroleum law, contract law, public international law, international investment law, arbitration, private international law.

Associate Professor Vibeke Blaker Strand

The Norwegian Centre for Human Rights (NCHR)

Responsible for the course *Human Rights in Context*.

Her fields of research are primarily connected to human rights, nondiscrimination and equality, legal method and welfare law. She is also teaching these subjects.

In her doctoral dissertation she looks at tensions between the protection against discrimination and religious practices in a Norwegian context. The dissertation was published as a book in 2012.

Blaker Strand has also been focusing particularly on the implementation and use of the UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) in Norwegian law, both in her research and in her work at the Ministry of Children and Family Affairs in 2002-2004.

Associate Professor Malcolm Langford (TBA)

Department of Public and International Law

Malcolm Langford is also the Director of the Socio-Economic Rights Programme (NCHR); Co-Director of the Centre on Law and Social Transformation; Co-Director, Global School on Socio-Economic Rights; Co-Coordinator, Metrics for Human Rights and the Chair and Co-Founder of Judgment Watch. In addition, he leads a number of consortiums and acts an advisor to a range of UN bodies, governments and NGOs and has widely on human rights, international development, international investment and other topics. Previously, he was the Director of the Human Rights and Development Research Group, Faculty of Law, University of Oslo (2007-2009 and Spring 2014), Senior Legal Officer at the Centre on Housing Rights and Evictions, Geneva (2001 to 2006) and a Visiting Fellow at the University of California (Berkeley), Fridtjof Nansen Institute, University of Mannheim, University of Stellenbosch and University of NSW.

Professor Alla Pozdnakova

Scandinavian Institute of Maritime Law

Responsible for the course *EU Substantive Law*

Academic Interests: Pozdnakova works with EU law and competition law, especially competition problems in shipping. She has also worked with law of the sea and questions of jurisdiction in ship-source pollution cases.

Teaching: Administrative Law, EEA Law, International Law, International Summer School (UiO)

Since September 2012 Alla Pozdnakova has been at the Center for European Law.

Professor Anne Hellum

Department of Public and International Law

Responsible for the courses Women's Law and Human Rights.

Her areas of research are women's law, human rights and development and anthropology of law. She is visiting professor at the Human Rights Study Center at the University of Peshawar and the Regional Women's Law Center for Southern and Eastern Africa at the University of Zimbabwe.

Professor Christina Voigt

Department of Public and International Law

Responsible for the course *International Environmental Law*. In 2009 and 2010, she worked for the Norwegian government as lead negotiator on REDD (Reducing emissions from deforestation and forest degradation in developing countries) in the UN climate negotiations. Christina still works as legal consultant for the Norwegian Ministry of the Environment and several governmental and non-governmental organisations.

Books: Voigt, Christina; Benedek, Wolfgang; De Feyter, Koen & Kettemann, Matthias (ed.) (2014). *The Common Interest in International Law*. Intersentia.

Voigt, Christina (ed.) (2013). *Rule of Law for Nature: New Dimensions and Ideas in Environmental Law*. Cambridge University Press

Field of research: international and Norwegian environmental law, in particular climate change related legal issues.

Field of teaching: International Environmental law, Public International Law, International Economic Law.

Professor Endre Stavang

Department of Private Law

Responsible for the course *Environmental Law and Economics*

Research interests: Property, Environment, Torts, Economic analysis of law

Teaching and supervision: Property in land, Economic analysis of law, Legal methods and ethics

Professor Giuditta Cordero-Moss

Department of Public and International Law

Responsible for the courses *International Commercial Law* and *International Commercial Arbitration*

Giuditta Cordero Moss, Dr. juris (Oslo), PhD (Moscow), is Professor at the Department for Private Law, University of Oslo (in charge of International Commercial Law and Private International Law), and Principal Research Fellow and Honorary Lecturer at the Centre for Energy, Petroleum and Mineral Law and Policy, University of Dundee, Scotland (in charge of Regulation of International Commerce).

An originally Italian lawyer, she practiced the law of international contracts for nearly 20 years primarily within commercial and industrial cooperation, financing, project financing, international litigation and transactions in Russia and the former Soviet Union. Since she in 2003 joined the Oslo University full time, she has been acting as a legal advisor within her fields of specialization and as an arbitrator.

Professor Inger Johanne Sand

Responsible for the course in *International Constitutional Law and Democracy*.

Inger Johanne Sand has written a thesis on "Governance of complexity. Legal forms of governmental governance and decentralised governmental administration". She has done research on europeanisation of law and changes in the relationship between law and policy, with a focus on environmental issues. She teaches public administrative law and constitutional law.

Professor Jo Stigen

Department of Public and International Law

Responsible for the course *International Criminal Law*.

Fields of teaching and research: International Public Law, International Criminal Law, Norwegian Criminal Law and Human Rights.

Jo Stigen is an Editor-in-Chief of the Nordic Journal of Human Rights.

Professor Kjetil Mujezinovic Larsen

Norwegian Centre for Human Rights

Responsible for the courses *Introduction to Human Rights Law* and *International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict)*

He is author of the book “The Human Rights Treaty Obligations of Peacekeepers”, and editor of the anthology “Searching for a ‘Principle of Humanity’ in International Humanitarian Law” (Cambridge University Press, 2012), as well as *Promoting Peace Through International Law* (together with Bailliet Oxford 2015). He is a member of the Editorial Boards of the Nordic journal “Retfærd” and of the Forum for International Criminal and Humanitarian Law.

Professor Ole Kristian Fauchald

Department of Public and International Law

Responsible for the course *Public International Law* and the course *International Trade Law*.

Ole Kristian Fauchald has in particular worked on international trade law (WTO) and international environmental law, with a particular focus on biological diversity. He has also published on topics under environmental law and human rights law.

He published together with André Nollkaemper (eds.): *The Practice of International Courts and National Courts and the (De-)Fragmentation of International Law*, Hart Publishing: Oxford, 2012,

Associate Professor Gentian Zyberi

Norwegian Centre for Human Rights

I hold a bachelor’s degree in law (LL.B, 2000) from Tirana University School of Law, Albania, and a Master’s degree (LL.M, 2002) and a PhD degree (2008) in International Law from Utrecht University School of Law, the Netherlands.

During the last twelve years I have done research, have published and have taught in the areas of international human rights, international humanitarian law, international criminal law and public international law at different universities in the Netherlands, Albania, China, the US, and Norway.

Researcher Nobuo Hayashi

PluriCourts

Nobuo Hayashi specializes in the law of armed conflict, particularly the fundamental principles, conduct of hostilities and protection of victims; international criminal law, especially war crimes and modes of liability including command/superior responsibility; and public international law, in particular recourse to force and state responsibility. He brings with him more than twelve years of experience performing advanced research, advising international prosecutors, authoring court submissions, teaching at universities and publishing scholarly articles in the aforementioned areas as well as other related fields. He is also a Visiting Professor at the International University of Japan (2005-present) and a Visiting Lecturer at the University of Turin Law Faculty/UN Interregional Criminal Justice Research Institute (2007-present).

Structure and accomplishment

Courses are divided among two semesters. The students are expected to take three courses (10 credits each) per semester. The thesis is to be written during the third semester. The course in *Public International Law* and *Legal Writing – Oral Advocacy* are mandatory for all five main options (specializations). Students choose their study option upon start of the programme.

Third semester- Master's thesis:

The thesis is the culmination of the student's master's degree studies. The thesis represents the independent work of the student, and the topic is to be chosen in consultation with the academic staff. Students who select to specialize must write a thesis on a topic within the selected area. A supervisor will be made available for each student.

Webpage of the programme: <http://www.uio.no/english/studies/programmes/pubint-master/oppbygging/>

Table 1: Option: Public International Law

Autumn, 3rd. semester	PILTHESIS - Master thesis		
Spring, 2nd. semester	Elective course	Elective course	Elective course
Autumn, 1st. semester	JUS5540 - Public International Law	JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy	Elective course
	10 ECTS credits	10 ECTS credits	10 ECTS credits

Mandatory courses:

The following courses are mandatory:

- [JUS5540 - Public International Law](#)
- [JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy](#)
- [PILTHESIS - Master thesis](#)

Elective courses:

Recommended elective courses for the first or third term are listed below. These courses are taught every autumn term.

- [JUS5730 - International Humanitarian Law \(The Law of Armed Conflict\)](#)
- [HUMR5134 The Right to Peace](#)
- [HUMR5503 - Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a Balance?](#)
- [HUMR5502 - Ethnic Challenges to the Nation State: Studying State Responses from a Human Rights Perspective](#)
- [JUS5560 - International Constitutional Law and Democracy](#)

- [JUS5401 - Maritime Law - Contracts](#)
- [JUS5520 - International Environmental Law](#)
- [JUS5310 - EC Competition Law](#)
- [JUS5850 - International Trade](#)
- [JUS5660 - Intellectual Property Law in the Information Society](#)
- [JUS5852 – International Commercial Arbitration](#)
- [HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law](#)
- [HUMR5131 - Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights](#)

Second term:

Recommended elective courses for the second semester are listed below. These courses are taught every spring term.

- [JUS5910 - Women's Law and Human Rights](#)
- [JUS5911 - International Climate Change and Energy Law](#)
- [JUS5570 - International Criminal Law](#)
- [JUS5530 - Refugee and Asylum Law](#)
- [JUS5411 - Petroleum Law](#)
- [JUS5230 - International Commercial Law](#)
- [JUS5630 – Privacy and Data Protection](#)
- [JUS5440 - EC Substantive Law](#)
- [JUS5851 – International Investment Law](#)
- [JUS5930 - Comparative Public Law \(new course from spring 2016\)](#)
- [JUS5405 - Law of the Sea \(new course from spring 2016\)](#)

Additional courses (may be chosen as an elective course):

- [JUS5240 - Comparative Private Law](#)
- [JUS5260 - English Law of Contract](#)
- [JUS5310 - EC Competition Law](#)
- [JUS5450 - Marine Insurance](#)
- [JUS5630 – Privacy and Data Protection](#)
- [JUS5640 - Electronic Communications Law](#)
- [JUS5852 - International Commercial Arbitration](#)
- [HUMR5702 - Human Rights and Development: Interdisciplinary Perspectives on Theory and Practice](#)
- [HUMR5131 - Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights](#)
- [HUMR5133 - Business and Human Rights](#)
- [HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law](#)
- [HUMR5502 – Ethnic Challenges to the Nation State: Studying State Responses from a Human Rights Perspective](#)
- [JUS5851 – International Investment Law](#)

Table 2: Option: International Criminal and Humanitarian Law

Autumn, 3rd. semester	PILTHESIS - Master thesis		
Spring, 2 nd semester	JUS5570 - International Criminal Law	Elective course	Elective course
Autumn, 1st. semester	JUS5540 - Public International Law	JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy	JUS5730 - International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict)
	10 ECTS credits	10 ECTS credits	10 ECTS credits

Mandatory courses:

The following courses are mandatory:

- [JUS5540 - Public International Law](#)
- [JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy](#)
- [JUS5730 - International Humanitarian Law \(The Law of Armed Conflict\)](#)
- [JUS5570 - International Criminal Law](#)

Elective courses:

Second term:

Recommended elective courses for the second term are listed below. These courses are taught every spring term.

- [JUS5530 - Refugee and Asylum Law](#)
- [JUS5910 - Women's Law and Human Rights](#)
- [JUS5851 – International Investment Law](#)

Alternatively third term:

Recommended elective courses for the third term are listed below. These courses are taught every autumn term.

- [JUR5560 - International Constitutional Law and Democracy](#)
- [JUS5852 – International Commercial Arbitration](#)
- [HUMR5503 - Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a Balance? \(autumn 2015\)](#)
- [HUMR5502 - Ethnic Challenges to the Nation State: Studying State Responses from a Human Rights Perspective](#)
- [HUMR5134 – The Right to Peace](#)
- [HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law](#)
- [HUMR5131 - Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights](#)

Table 3: Option: International Environmental Law and Energy Law

Autumn, 3rd. semester	PILTHESIS - Master thesis		
Spring, 2nd. semester	JUS5911 - International Climate Change and Energy Law	Elective course	Elective course
Autumn, 1st. semester	JUS5540 - Public International Law	JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy	JUS5520 - International Environmental Law
	10 ECTS credits	10 ECTS credits	10 ECTS credits

Mandatory courses:

The following courses are mandatory:

- [JUS5540 - Public International Law](#)
- [JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy](#)
- [JUS5520 - International Environmental Law](#)
- [JUS5911 - International Climate Change and Energy Law](#)

Elective courses:

Second term:

Recommended elective courses for the second term are listed below. These courses are taught every spring term.

- [JUS5910 - Women's Law and Human Rights](#)
- [JUS5530 - Refugee and Asylum Law](#)
- [JUS5440 - EC Substantive Law](#)
- [JUS5411 - Petroleum Law](#)
- [JUS5851 – International Investment Law](#)
- [HUMR5702 - Human Rights and Development: Interdisciplinary Perspectives on Theory and Practices](#)

Alternatively third term:

Recommended elective courses for the third term are listed below. These courses are taught every autumn term.

- [JUS5401 - Maritime Law - Contracts](#)
- [JUS5560 - International Constitutional Law and Democracy](#)
- [JUS5850 - International Trade Law](#)
- [JUS5852 – International Commercial Arbitration](#)
- [HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law](#)
- [HUMR5131 - Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights](#)
- [HUMR5134 – The Right to Peace](#)

Table 4: Option: International Trade, Investment and Commercial Law

Autumn, 3rd. semester	PILTHESIS - Master thesis		
Spring, 2nd. semester	Elective course	Elective course	JUS5230 - International Commercial Law
Autumn, 1st. semester	JUS5540 - Public International Law	JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy	JUS5850 - International Trade Law
	10 ECTS credits	10 ECTS credits	10 ECTS credits

Mandatory courses:

The following courses are mandatory:

- [JUS5540 - Public International Law](#)
- [JUS5850 - International Trade Law](#)
- [JUS5230 - International Commercial Law](#)
- [JUS5912 - Legal Writing and Oral Advocacy](#)

Elective courses:

Second term:

Recommended elective courses for the second term are listed below. These courses are taught every spring term.

- [JUS5411 – Petroleum Law](#)
- [JUS5851 – International Investment Law](#)
- [JUS5450 - Marine Insurance](#)
- [JUS5440 - EC Substantive Law](#)
- [JUS5911 - International Climate Change and Energy Law](#)
- [JUS5910 – Women’s Law and Human Rights](#)
- [HUMR5702 - Human Rights and Development: Interdisciplinary Perspectives on Theory and Practices](#)

Alternatively third term:

Recommended elective courses for the third term are listed below. These courses are taught every autumn term.

- [JUS5852 – International Commercial Arbitration](#)
- [JUS5401 - Maritime Law - Contracts](#)
- [JUS5520 - International Environmental Law](#)
- [JUS5560 - International Constitutional Law and Democracy](#)
- [JUS5660 - Intellectual Property Law in the Information Society](#)
- [JUS5310 - EC Competition Law](#)
- [HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law](#)

- [HUMR5131 - Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights](#)
- [HUMR5133 – Business and Human Rights](#)
- [HUMR5134 – The Right to Peace](#)

Table 5: Option: Human Rights

Autumn, 3rd. semester	PILTHESIS - Master thesis		
Spring, 2nd. semester	Mandatory course (see below)	Elective course	Elective course
Autumn, 1st. semester	JUS5540 - Public International Law	JUS5912 – Legal Writing and Oral Advocacy	HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law
	10 ECTS credits	10 ECTS credits	10 ECTS credits

Mandatory courses:

The following courses are mandatory:

- [JUS5540 - Public International Law](#)
- [HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law](#)
- [JUS5912 - Legal Writing and Oral Advocacy](#)

and *one* of the following courses:

- [JUS5910 - Women's Law and Human Rights](#) (every spring)
- [JUS5530 - Refugee and Asylum Law](#) (every spring)

Elective courses:

Second term:

Recommended elective courses for the second term are listed below. These courses are taught every spring term.

- [JUS5530 - Refugee and Asylum Law](#)
- [JUS5910 - Women's Law and Human Rights](#)
- [JUS5630 – Privacy and Data Protection](#)
- [JUS5911 - International Climate Change and Energy Law](#)
- [JUS5851 – International Investment Law](#)
- [HUMR5702 - Human Rights and Development: Interdisciplinary Perspectives on Theory and Practices](#)

Alternatively third term:

Recommended elective courses for the third term are listed below. These courses are taught every autumn term.

- [HUMR5503 - Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a Balance?](#)
- [HUMR5134 – The Right to Peace](#)
- [HUMR5133 – Business and Human Rights](#)

- [HUMR5502 - Ethnic Challenges to the Nation State: Studying State Responses from a Human Rights Perspective](#)
- [HUMR5131 – Introduction to the History, Philosophy and Politics of Human Rights](#)
- [HUMR5132 – Human Rights in Context](#)
- [JUS5560 - International Constitutional Law and Democracy](#)
- [JUS5640 - Electronic Communications Law](#)
- [JUS5520 - International Environmental Law](#)
- [JUS5850 - International Trade Law](#)
- [JUS5852 – International Commercial Arbitration](#)

Table 6: PIL-programme option candidate distribution

Programme option	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15
Public International Law /PIL	14/73 %	16/64 %	6/18 %	9/31 %	6/25 %
International Criminal and Humanitarian Law/ICHL	-	2/8 %	2/6 %	3/10 %	1/4 %
International Environmental and Energy Law/IEEL	2/10 %	3/12 %	4/12 %	8/27 %	3/12 %
International Trade, Investment and Commercial Law/IECL	1/5 %	3/12 %	10/31 %	6/20 %	12/50 %
Human Rights/HR	2/10 %	1/4 %	6/18 %	3/10 %	2/8 %
Total	19	25	32	29	24

Source: FS728.002

There are trends in LLM specialization, a while ago LLM students were drawn to ICL/IHL, then environmental law, and now International Trade, Investment, and Commercial Law. I believe that this is due to the economic crisis in the world and the interest of students in finding relevant careers.

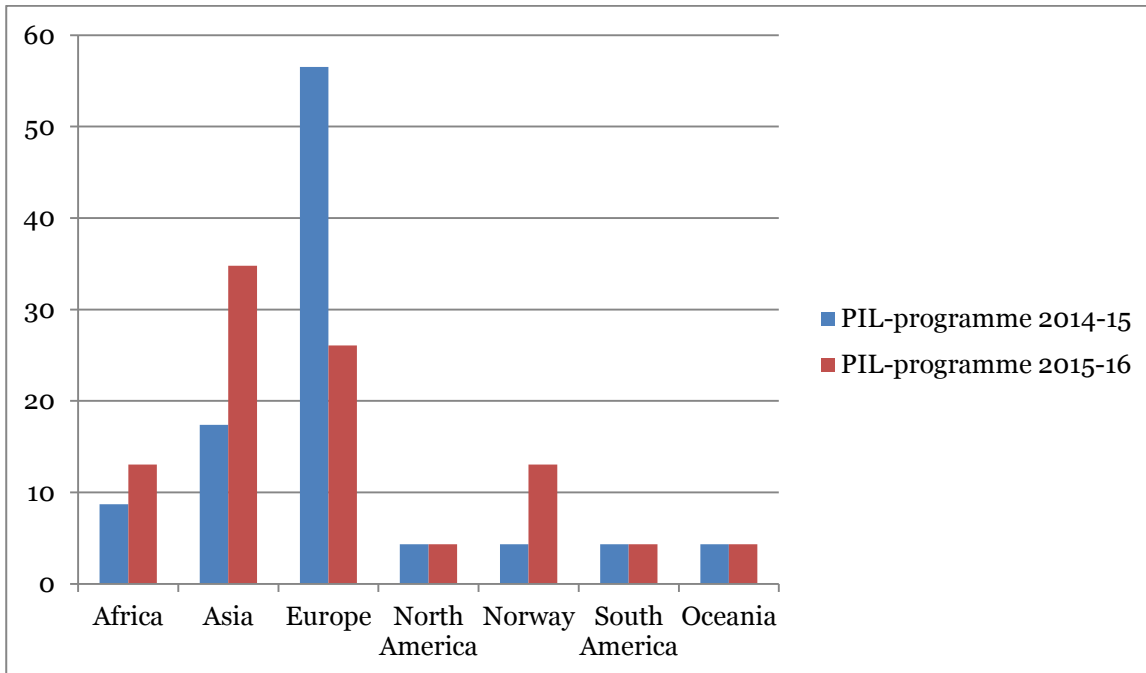
Recruitment

Table 7: Number of applicants to the PIL programme*

Study programme	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Public International Law	109	146	171	227	270	546	632	687

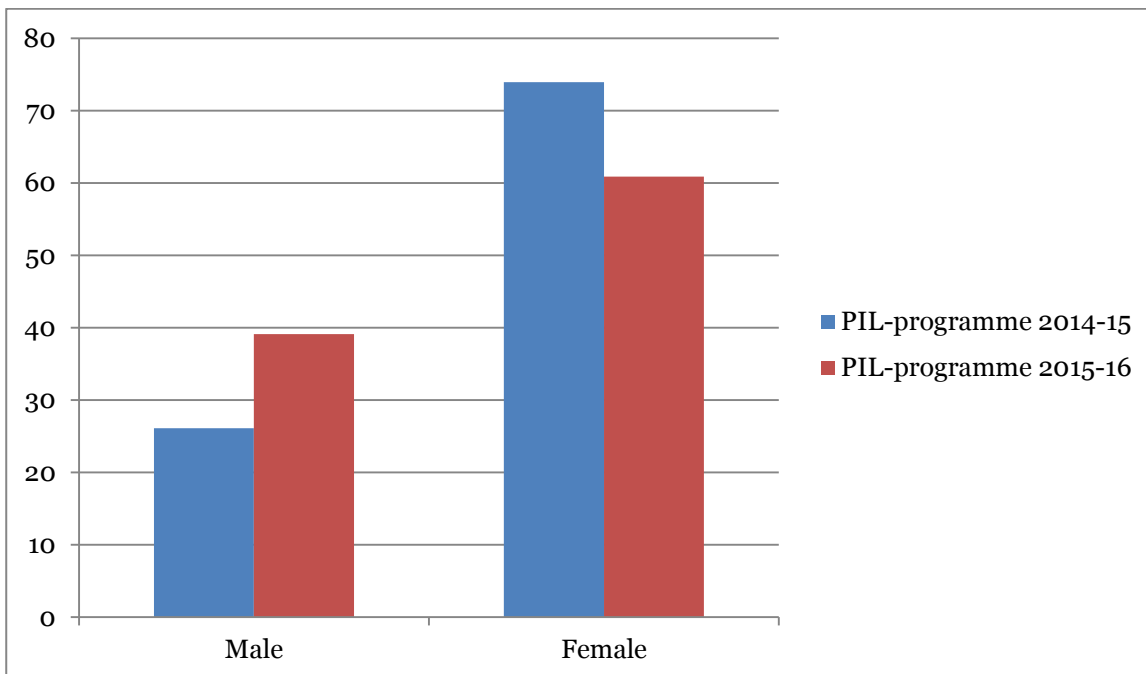
*Source: Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste AS

Figur 1: Continent of origin programme students (percentage)*

*Source: Shadow system at the Faculty of Law

Figur 2: Gender distribution programme students (percentage)*

*Source: Shadow system at the Faculty of Law

Learning results

Table 8: Completion of studies PIL-programme 2010-2015

Class	Active students	Drop-outs	Candidates ordinary timeline	Candidates with one extra semester	Candidates in total
2010-11	19	3 (15%)	13 (68%)	3 (15%)	16 (84%)
2011-12	25	7 (28%)	8 (32%)	3 (12%)	18 (72%)*
2012-13	32	6 (18%)	12 (37%)	9 (28%)	26 (81%)**
2013-14	29	6 (20%)	11 (38%)	6 (20%)	23 (79%)***

*1 student completes the programme spring 2015

**2 students completes the programme spring 2015

***6 students completes the programme fall 2015

Table 9: Candidates and grade average PIL-courses 2012-2015*

Course	2012		2013		2014		2015	
	PIL-candidates/candidates	PIL-GPA/GP A	PIL-candidates/candidates	PIL-GPA/GP A	PIL-candidates/candidates	PIL-GPA/GP A	PIL-candidates/candidates	PIL-GPA/GP A
PILTHESIS - Master thesis	13/13	B/B	16/16	B/B	28/28	B/B	8/8**	B**
JUS5540 - Public International Law	22/54	C/C	23/52	C/C	20/53	C/C	NA	NA
JUS5912 - Legal Writing and Oral Advocacy in International Law	20/34	18 of 20 pass/31 of 34 pass	17/41	15 of 17 pass/35 of 41 pass	17/45	17 of 17 pass/45 of 45 pass	NA	NA
JUS5730 - International Humanitarian Law (The Law of Armed Conflict)	2/38	C/B	1/26	C/B	2/38	B/B	NA	NA
JUS5570 - International	8/69	C/C	5/46	C/B	2/58	C/B	4/45	C/B

al Criminal Law								
JUS5520 - International Environmental Law	4/34	B/B	7/31	C/C	7/44	C/C	NA	NA
JUS5911 - International Climate Change and Energy Law	4/31	A/B	8/29	B/B	11/24	B/B	2/25	B/B
JUS5850 - International Trade Law	11/27	C/C	10/29	D/C	14/26	D/C	NA	NA
JUS5230 - International Commercial Law	6/33	B/C	10/29	C/B	6/32	B/B	12/37	C/C
HUMR5140 - Introduction to Human Rights Law	3/24	C/B	5/22	C/B	3/33	C/C	NA	NA
JUS5910 - Women's Law and Human Rights	7/20	C/C	4/22	C/C	5/20	C/C	3/24	C/C
JUS5530 - Refugee and Asylum Law	11/38	C/B	6/25	C/C	6/33	C/C	3/37	C/C

Source: FS568.001, FS316.001

*Mandatory courses that are part of the five PIL-programme options: Public International Law; International Criminal and Humanitarian Law, International Environmental and Energy Law, International Trade, Investment and Commercial Law, Human Rights

** Incomplete data: Main submission deadline 1 December 2015

Further assessments

Table 10: Internal SWOT analysis 2015

Strengths	Opportunities
<p>We have a “Dream Team” of teachers within the academic fields of the programme and have a wide range of electives addressing topical issues</p> <p>Our Specialization in International Commercial, Investment and Trade Law is one of very few in Europe.</p> <p>Students come from a diverse range of countries, due to support by the Ministry of Foreign Affairs to students coming from the developing world.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Many applicants to the programme • High level of completion of studies • High level of internationalization • The student representative cites the following: <ul style="list-style-type: none"> - The caliber of teaching is extremely high. - The program is free for international students - There is a rich variety of cultures within the student body. This leads to a richer and more lively debate, for example, one public international law lecture involved two students, one from the Ukraine and one from a Pro-Russian background arguing the complexities of the annexation of Crimea and the differences in media publications and their effect on the public. - The program has strong human rights subjects which specialise on certain treaties, such as Women’s law and Refugee law. - There is an open door policy at the university. This enables students to 	<ul style="list-style-type: none"> • There is possibility for the LLM Program to cooperate better with the Institute of Public Law and the PluriCourts Centre of Excellence: http://www.jus.uio.no/pluricourts/english/ Perhaps PluriCourts would be willing to support the Moot Courts programs, but this has yet to be formally determined • There is also the opportunity to merge with the other LLM programs, such as Human Rights and Maritime Law <p>We may also wish to extend the program by one semester in order to have a total of two years in order to enable students to receive recognition of the degree as sufficient to proceed to a doctoral program in Europe.</p> <p>Many masters courses run 2 years.</p> <p>Whilst there is one public international law subject in the first semester, there could be a possibility to add a second semester option.</p> <p>We hope to develop new courses such as Children’s Rights (given that Professor Kirsten Sandberg is a member of the UN Committee on the Rights of the Child)</p> <p>Perhaps we should cooperate with other Masters programs in other countries or Masters programs in other disciplines, such as Political Science, Economics, Business, etc.</p>

<p>question what they read and have more in-depth discussions with their teachers.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exams are done on the computer, which allows student to easily edit and structure their answer. - Students are welcome at Pluri Court lunches/ guest speakers: the networking that is available to students. - 	
<p>Weaknesses</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lack of Faculty permanent support to the Moot Courts- there is a need for recognition of teaching hours for the coaches and financial commitment to Moot Courts • Lack of Faculty interest in the International Programs, the Faculty remains very nationally oriented Norwegian students being prioritised over international students. • We do not have a career office nor an Alumni program • We do not have an internship program. • The student representative offered the following comments: <ul style="list-style-type: none"> • - Not enough information provided to the students at the beginning of the course in terms of semester breaks and a more detailed process of the thesis component. • - The exams are 4 hours long and do not examine the entire course outline. Many are very theoretical and should be more application based. Such as: ‘If you were advising the Head of State on this issue, what would your advice be?’ • - There is too much weight placed on one assessment. There should be a breakdown of examinations so that a student is tested on the whole course, this can include (but not limited to): oral presentations, group work, online tests 	<p>Threats</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competing programs in other countries • Other universities have tutorials and more hours in class. • Limited budget • Lack of support by the Faculty

and take home essays.

- - Classes are too big and there are no tutorials. The main problem with this is the combination of bachelor and masters students. The syllabus does provide different reading materials for masters students, however, these materials are barely touched upon by the lecturer as they do not have enough time to discuss them.
- - There should be more seminars, and they should be mandatory. There should be one seminar per subject, per week.
- - There should be a greater emphasis on research skills in the legal writing course as there are many students who are not aware of the level of depth required for a master's degree.
- - Due to the masters group having only one core subject, there is no socialising or group events. It's very difficult for everyone to meet up as our timetables are so different. It would be nice to have a ball/Christmas party/welcome drinks/end of semester party etc...
- - There is no designated research area or computer lab for the masters students which is particularly difficult in exam time if one does not have a laptop etc...

Conclusion

The PIL Masters Program offers a broad array of courses and opportunities for specialization to students from many different countries. The professors are very engaged and offer solid quality teaching. Nevertheless, there remains a potential for improvement: the Faculty should commit to backing a solid Moot court program with teaching credits given to coaches, the Faculty should also support additional seminars for Masters students, and offer a research area or computer lab for the students. The Program should receive the support needed to remain competitive with other Masters programs around the world. The Program should continue course development, including internship possibilities.

Attachments

A. 1: Examples on master`s thesis titles Public International Law 2013-2014

- 1 [A Dynamic Interpretation of the Principle of Equity \(Art.3 UNFCCC\) in the context of a New Climate Agreement](#)
- 2 [Can the Kidnapping by Illegal Armed Groups in Colombia be Considered a Crime Against Humanity under International Customary Law and Article 7 of the Rome Statute of the International Criminal Court?](#)
- 3 [Discussion on the Effectiveness of Chinese Administrative Relief System : A Status Analysis and Rational Proposal](#)
- 4 [Eritrea as a Gateway for Investmants in Africa: the Export Processing Zone at Massawa port.](#)
- 5 [Human Trafficking as a Crime Against Humanity: An analysis of the legal potential to prosecute human trafficking in the International Criminal Court with reference to the trafficking of Rohingya Muslims in Southeast Asia](#)
- 6 [Informed Consent and the Crime of Torture](#)
- 7 [Legal Framework of International Commercial Arbitration in Pakistan](#)
- 8 [Like Should Be Treated Alike. Marriage equality seen as human right, the case of Poland in fulfilling international obligations](#)
- 9 [Loss of Protection: Denial of benefits under International Investment Agreements due to investor human rights violations](#)
- 10 [Lost in the Cloud - EU data privacy and the long arm of US law](#)
- 11 [Pre-contractual Verbal Representations in Investment Transactions](#)
- 12 [Proportionality: Between Theory and Reality: Review of the proportionality principle by IHL and ICL](#)
- 13 [Public Interests in International Investment Law](#)
- 14 [Push- back strategies and the principle of non- refoulement](#)
- 15 [REDD+ IN COSTA RICA, WHAT CAN BE IMPROVED?: Indigenous Peoples Human Rights within REDD+](#)
- 16 [Reflecting on the Right to Water in Ethiopia with a Special Reference to Water Resources Development and Abstraction in the Central Rift Valley of Ethiopia](#)
- 17 [Regulating Hydropower in Turkey: An Evaluation of the Environmental Impact Assessment Regulation](#)
- 18 [Regulatory changes to renewable energy support schemes: An international investment law perspective](#)
- 19 [States Extraterritorial Obligations to Protect Against Corporate Abuses of Economic, Social and Cultural Rights](#)
- 20 [THE APPLICATION OF THE AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF NORWAY AND THE GOVERNMENT OF THE RUSSIAN FEDERATION ON PROMOTION AND MUTUAL PROTECTION OF INVESTMENTS](#)
- 21 [The Au Pair Experience: Contradictions, Challenges and Work Rights Application of a Rights-Based Approach in Accessing Labor Rights for Non-EU/EEA Au Pairs](#)
- 22 [The compatibility of national support schemes for renewable electricity with state aid rules- Comparison of the UK and French legal systems](#)
- 23 [The dark side of the mining boom in Colombia: The open economic mining policies of](#)

- [Colombia's last governments have led to internal displacement and harm to the environment by multinational mining companies](#)
- 24 [THE DAWN OF A NEW ERA FOR THE INTERNATIONAL ARMS TRADE: A critical study of the legal potential to regulate conventional arms transfers through the Arms Trade Treaty](#)
- 25 [The Evolution of Global Constitutionalism](#)
- 26 [The Impact of Corruption on a Tribunal's Adjudicative Power in Investor-State Disputes under the ICSID Regime](#)
- 27 [The Impact of Ethiopian Accession to the WTO on its Financial Service Sector](#)
- 28 [The Impact of European Commercial Law Harmonization. Is further harmonization of Commercial Law in the EU necessary?](#)
- 29 [THE IMPLEMENTATION OF THE UNITED NATION CONVENTION ON CONTRACTS FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS \(CISG\) IN NORWEGIAN LEGISLATION AND INTERPRETATION OF ARTICLE 8](#)
- 30 [The influence of the World Trade Organization on the international forest regime: Russia, Scandinavia and the WTO](#)
- 31 [The Legitimacy of the Provision of the Article 45\(4\) of the Treaty on the Functioning of the European Union](#)
- 32 [THE PRINCIPLE OF COMPLEMENTARITY A FAÇADE FOR STATE SOVEREIGNTY OF REINFORCER IN THE FIGHT AGAINST INTERNATIONAL CRIMES?](#)
- 33 [The Principle of Effective Nationality in the Decision of Refugee Status : focusing on cases of North Korean asylum seekers](#)
- 34 [The Reform of the European Financial Sector: Economic Growth, Investment and Investor Protection](#)
- 35 [The responsibilities and obligations of the non-state actors under the International Human Rights Law](#)
- 36 [The Role of International Investment Law in Renewable Energy Investment; focus on Build Operate and Transfer \(BOT\) Contracts](#)
- 37 [The UN Security Council and Climate Change : Rising Seas Levels, Shrinking Resources, and the 'Green Helmets'](#)
- 38 [Transnational Human Rights Litigations -Holding Multinational Corporations Responsible by Means of Tort Liability– Is It Legal under International Law for U.S. Courts to Exercise Jurisdiction in the Case Bauman et al. v. DaimlerChrysler Co.?](#)
- 39 [Transnational Litigation for Environmental Damages](#)
- 40 [Treatment of delays in a Norwegian subsea contract](#)
- 41 [Upstream Joint Ventures: Are Default Remedies Effective in Decommissioning Stage?](#)
- 42 [When may foreign investors lose the protection of investment treaties due to misconduct?](#)

A. 2: Studentpleiemidler Public International Law 2010-2015

ArtId	Art	Sted	Prosjekt	Tilbak	Mhp	Beløp i NOK	Ungbeskrivelse	Leverandørnavn / Kundenavn	Bilagskategor	Forsystem bnr	H dok bnr	H doksdat	Forsystem fakt
1	7	120500	000000	612700	00	1 693,00	40339259	HOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40339259	9209625	09-FEB-2010	4874138
2	7	120500	000000	612700	00	9 932,00	40339529	HOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40339529	9209625	09-FEB-2010	4874135
3	6	6983	120500	000000	00	9 982,50	40350510	UNIVERSITEIT LEIDEN (LEIDEN UNIVERSITY)	Ingående fakturer	40350510	9209788	19-MAR-2010	1200000094
4	7	120500	000000	612700	00	-8 052,00	40356222	HOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40356222	9209665	23-APR-2010	5000581
5	7	120500	000000	612700	00	-1 223,00	40358340	HOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40358340	9209890	01-MAR-2010	5016022
6	7	120500	000000	612700	00	18 228,50	KEXPAREM31 05 2010		EXTRA		79201546	31-MAR-2010	
7	7	120500	000000	612700	00	7 877,00	KEXPAREM30 06 2010		EXTRA		79201572	30-JUN-2010	
8	7	120500	000000	612700	00	2 587,50	Avisning for LLM studentene	STUDENTKAFEEENE AS	Ingående fakturer	40387525	9210326	01-AUG-2010	32883
9	6	6983	120500	000000	00	11 700,00	Unv. Of Leiden, delakeravgift Tidler påløst, lekura ikke modtatt		Periodisering		69914030	31-DES-2010	
10						62 726,50							

H - Sted-art-prosj-tiltak alle virksomheter - alle hovedbokslag
Universitetet i Oslo, 19.05.2015 10.31

Hoksdato fra og med : '01-JAN-2010' - Hoksdato til og med : '31-DES-2010'
Art fra og med : '4000' - Art til og med : '9999'
Sted fra og med : '120500' - Sted til og med : '120500'
Prosjekt fra og med : '00000' - Prosjekt til og med : '000000'
Tilbak fra og med : '612700' - Tiltak til og med : '612700'

H - Sted-art-prosj-tiltak alle virksomheter - alle hovedbokslag

Universitetet Oslo, 19.06.2014 16:08

Høkedato fra og med: '01-JAN-2011' - Høkedato til og med: '31-DES-2011'
 Art fra og med: '4000' - Art til og med: '9898'
 Sted fra og med: '120500' - Sted til og med: '120500'
 Prosjekt fra og med: '000000' - Prosjekt til og med: '989898'
 Tiltak fra og med: '012700' - Tiltak til og med: '012700'

Artsid	Art	Sted	Prosjekt	Tiltak	Mhp	Betjelp NOK	Urtaketskrav	Leverandørnavn / Kundenavn	Bilagskategori	Forsyningstype	H-bok bokr	H-bokdato	Forsyningstype
1	6	6883	120500	000000	00	11 786,88	Delageravgift	UNIVERSITET LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY	Inngående fakturaer	40439887	9211032	01-JAN-2011	8
2	6	6888	120500	000000	00	-11 700,00	Unv. Orl. leden, deltagersvift Taler påkørt, faktura ikke mottatt		Periodisering		68814224	31-JAN-2011	
3	7	7191	120500	000000	00	750,00	Fylliellet til Masterprogrammet	HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40442027	9211088	02-FEB-2011	5459144
4	7	7191	120500	000000	00	2 279,00	Fylliellet til Masterprogrammet	HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40442024	9211088	02-FEB-2011	5459098
5	7	7191	120500	000000	00	1 719,00	Fylliellet til Masterprogrammet	HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40442026	9211088	02-FEB-2011	5459092
6	7	7191	120500	000000	00	4 227,00	Fylliellet til Masterprogrammet	HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40442025	9211088	02-FEB-2011	5459099
7	7	7190	120500	000000	00	8 974,00	K-FASTTEM 15.02.2011		FAST		79201742	15-FEB-2011	
8	7	7191	120500	000000	00	11 105,00	ICTL-masteprogrammet	HRG HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40451308	9211255	03-MAR-2011	8012679
9	7	7191	120500	000000	00	1 077,00	Fylliellet Masterprogrammet	HRG HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40454701	9211290	14-MAR-2011	5528946
10	7	7191	120500	000000	00	76,00	Fylliellet Masterprogrammet	HRG HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40454702	9211290	14-MAR-2011	5528962
11	7	7191	120500	000000	00	1 077,00	Fylliellet Masterprogrammet	HRG HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40454700	9211290	14-MAR-2011	5528948
12	7	7191	120500	000000	00	1 077,00	Fylliellet Masterprogrammet	HRG HOGG ROBINSON NORDDIC AS	Inngående fakturaer	40454703	9211290	14-MAR-2011	5528945
13	7	7251	120500	000000	00	777,91	Masterprogrammet, mat til møte	ELVEBEREDDEN CATERING AS	Inngående fakturaer	40457031	9211321	16-MAR-2011	289
14	7	7192	120500	000000	00	3 390,00	Løse av Studentenhya inn Flusprosjektet	VERDIFOKUS DNT NDCS AS	Inngående fakturaer	40464740	9211423	09-APR-2011	1129
15	7	7251	120500	000000	00	1 694,93	Mat til vinternlissammenen 31.5 for PL-studentene	ELVEBEREDDEN CATERING AS	Inngående fakturaer	40464599	9211700	01-JUL-2011	1889
16	5	5898	120500	000000	00	14 113,74	Solider Engpt10151572		REISE		79201856	07-JUL-2011	
17	7	7191	120500	000000	00	778,38	Solider Engpt10151572		REISE		79201856	07-JUL-2011	
18	7	7191	120500	000000	00	937,00	K-FASTTEM 15.08.2011		FAST		79201873	15-AUG-2011	
19	6	6939	120500	000000	01	1 350,00	Faktura 3044 vaskhold		Innen handel		69208249	26-AUG-2011	
20	5	5112	120500	000000	00	38 789,00	K-EXTRAEM31.08.2011		EXTRA		79201868	31-AUG-2011	
21	5	5180	120500	000000	00	4 652,16	K-EXTRAEM31.08.2011		EXTRA		79201868	31-AUG-2011	
22	5	5401	120500	000000	00	5 486,29	K-EXTRAEM31.08.2011		EXTRA		79201868	31-AUG-2011	
23	5	5411	120500	000000	00	655,95	K-EXTRAEM31.08.2011		EXTRA		79201868	31-AUG-2011	
24	5	5421	120500	000000	00	2 701,80	K-EXTRAEM31.08.2011		EXTRA		79201868	31-AUG-2011	
25	5	5431	120500	000000	00	380,93	K-EXTRAEM31.08.2011		EXTRA		79201868	31-AUG-2011	
26	6	6800	120500	000000	01	400,00	Universitetsavgif		Innen handel		69208301	31-AUG-2011	
27	6	6832	120500	000000	01	300,00	1639 Print ved Repro. B.Sluter		Innen handel		69208417	12-OKT-2011	
28	7	7191	120500	000000	00	-11 105,00	H B 92112255, ICtl-mastep/Reise, tilhører Sen		Omposistering		68815489	26-OKT-2011	
29	7	7190	120500	000000	00	5 502,00	K-EXTRAEM31.10.2011	UNIVERSITET LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY	EXTRA		79201833	31-OKT-2011	
30	6	6883	120500	000000	00	9 625,16	Falders	UNIVERSITET LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY	Inngående fakturaer	40540435	9212395	09-DES-2011	120000598

Artikkel	Art	Sted	Postjefe	Tilsk	Mhp	Behop NOK	Linjekategori	Leverandørnavn / Kundenavn	Ellerskategori	Forsytnings bnr	H bok bnr	H bokdato	Forsytnings faktnr
31	7	120500	000000	612700	00	5 408 00	K-FASTTEM 15.12.2011		FAST		79201904	15-DEC-2011	
32	7	120500	000000	612700	01	13 120 00	Statistikkstudier - Kjøpmer (fra TLU)		Innen Handel		89200730	30-DEC-2011	
33						131 916 71							

H - Sted-art-pros-tiltak alle virksomheder - alle hovedboksblag
Universitet Oslo, 19.06.2014 16:06

Høkedato fra og med: '01-JAN-2012' - Høkedato til og med: '31-DES-2012'
 Art fra og med: '4000' - Art til og med: '9898'
 Sted fra og med: '120500' - Sted til og med: '120500'
 Prosjekt fra og med: '000000' - Prosjekt til og med: '989898'
 Tiltak fra og med: '012700' - Tiltak til og med: '012700'

Artshl	Art	Sted	Prosjekt	Tiltak	Mhp	Beløp i NOK	Utløpsbetegnelse	Leverandørnavn/ Kundenavn	REISE	Bilagskategori	Forsystens bnr	H bok bnr	H bokdato	Forsystens faktnr
1	6	6941	120500	000000	00	137,00	Schulter Engpt.0151572	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS	REISE			79202028	20-FEB-2012	6089441
2	7	7191	120500	000000	00	1 821,00	Faktura 6089444 HRG, Ny til Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568207	9212771	27-MAR-2012	6089441
3	7	7191	120500	000000	00	1 821,00	Faktura 6089444 HRG, Ny Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568208	9212771	27-MAR-2012	6089444
4	7	7191	120500	000000	00	1 821,00	Faktura 6089444 HRG, Ny til Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568208	9212771	27-MAR-2012	6089446
5	7	7191	120500	000000	00	1 821,00	Faktura 6089444 HRG, Ny til Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568205	9212771	27-MAR-2012	6089449
6	7	7192	120500	000000	00	1 500,00	Faktura 6089441 HRG, hotell Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568207	9212771	27-MAR-2012	6089441
7	7	7192	120500	000000	00	1 500,00	Faktura 6089444 HRG, hotell Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568206	9212771	27-MAR-2012	6089444
8	7	7192	120500	000000	00	1 500,00	Faktura 6089444 HRG, hotell Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568208	9212771	27-MAR-2012	6089446
9	7	7192	120500	000000	00	1 500,00	Faktura 6089444 HRG, hotell Haag	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40568205	9212771	27-MAR-2012	6089449
10	7	7192	120500	000000	00	660,00	Brød Peters (Shulter) opphold Tølers	HRG HOGG ROBINSON NORD CAS		Ingående fakturaer	40565761	9213006	01-MAR-2012	6127188
11	5	5889	120500	000000	00	579,60	Marque de Monst Brot	VINMONOPOLET AS		Ingående fakturaer	40567830	9213040	04-JUN-2012	90328164
12	6	6100	120500	000000	00	150,00	FAK	VINMONOPOLET AS		Ingående fakturaer	40567830	9213040	04-JUN-2012	90328164
13	7	7296	120500	000000	00	-19,20	40567830	VINMONOPOLET AS		Ingående fakturaer	40567830	9213040	04-JUN-2012	90328164
14	7	7291	120500	000000	00	1 377,59	Sinter 5 skjøper, viderelatert til P.L. studenter 06-12	ELVEREDDEN CATERING AS		Ingående fakturaer	40569725	9213082	12-JUN-2012	8100
15	5	5112	120500	000000	00	1 886,00	K-FASTHEM 15.08.2012		FAST			79202108	15-JUN-2012	
16	5	5180	120500	000000	00	266,41	K-FASTHEM 15.08.2012		FAST			79202108	15-JUN-2012	
17	5	5401	120500	000000	00	281,70	K-FASTHEM 15.08.2012		FAST			79202108	15-JUN-2012	
18	5	5411	120500	000000	00	37,42	K-FASTHEM 15.08.2012		FAST			79202108	15-JUN-2012	
19	7	7190	120500	000000	00	1 560,00	K-FASTHEM 15.08.2012		FAST			79202108	15-JUN-2012	
20	7	7191	120500	000000	00	1 648,86	K-FASTHEM 15.08.2012		FAST			79202108	15-JUN-2012	
21	7	7190	120500	000000	00	1 285,00	K-EXTRAREM 30.08.2012		EXTRA			79202115	30-JUN-2012	
22	5	5112	120500	000000	00	4 478,40	K-FASTHEM 15.11.2012		FAST			79202211	15-NOV-2012	
23	5	5180	120500	000000	00	537,41	K-FASTHEM 15.11.2012		FAST			79202211	15-NOV-2012	
24	5	5401	120500	000000	00	631,45	K-FASTHEM 15.11.2012		FAST			79202211	15-NOV-2012	
25	5	5411	120500	000000	00	75,77	K-FASTHEM 15.11.2012		FAST			79202211	15-NOV-2012	
26	6	6683	120500	000000	00	10 996,65	fak 1200002338 Universitet Leiden, P.L.	UNIVERSITEIT LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY		Ingående fakturaer	40646395	9213870	10-DES-2012	1200002338
27	6	6683	120500	000000	00	10 996,65	fak 1200002338 Universitet Leiden, P.L.	UNIVERSITEIT LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY		Ingående fakturaer	30422867	9213914	10-DES-2012	1200002338

Artikkel	Art	Sted	Postjule	Tilsk	Mhp	Beløp NOK	Utløbskrav	Leverandørnavn / Kundenavn	Elløpskategori	Forsytnings bnr	H bok bnr	H boksdato	Forsytnings faktnr
28	6	6883	120500	000000	612700	00	-11 035,88	UNIV. LEIDEN, FELI.KONTO, UNIVERSITEIT LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY	Inngående fakturaer	30422774	6213895	31-DEK-2012	1200002386K
29	6	6888	120500	000000	612700	00	11 700,00	121 Univ. Opl. siden addiseraoytt felder (fakt. Utenom basvare)	Periodeering		68817895	31-DEK-2012	
30							51644,83						

H - Sted-art-prosj-tiltek alle virksomheder - alle hovedboksblag

Høkkedato fra og med : 01-JAN-2013 - Høkkedato til og med : 31-DES-2013
 Art fra og med : 4000 - Art til og med : 9898
 Sted fra og med : 120500 - Sted til og med : 120500
 Prosjekt fra og med : 000000 - Projekt til og med : 989898
 Tiltek fra og med : 012700 - Tiltek til og med : 012700

Artshl	Art	Sted	Projekt	Tiltek	Mhp	Beløp i NOK	Linjebestevne	Leverandørnavn / Kundenavn	Belagskategor	Forsy stem br	H bok br	H bok dato	Forsy stem fakt
1	6	6889	120500	000000	00	-11 700,00	Tiltek 6881 1788 12 Univ. Of Leiden, deltakeravgift Føder (Fakt. Utenom basvare)		Periodisering		6881 7837	02-JAN-2013	
2	7	7192	120500	000000	00	15 891,82	Faktura 1465 Court Garden Hotel	COURT GARDEN HOTEL	Ingående fakturaer	40648975	921 3829	17-JAN-2013	14645
3	7	7191	120500	000000	00	2 091,00	Faktura 652840 HRG, reise Haag P/L studenter	HRG HOOG ROBINSON NORD CAS	Ingående fakturaer	40663327	921 3843	25-JAN-2013	6552640
4	7	7191	120500	000000	00	2 091,00	Faktura 6552832 HRG, reise P/L studenter til Haag	HRG HOOG ROBINSON NORD CAS	Ingående fakturaer	40666328	921 3843	25-JAN-2013	6552632
5	7	7191	120500	000000	00	2 443,00	Faktura 6552838 HRG, reise P/L studenter Haag	HRG HOOG ROBINSON NORD CAS	Ingående fakturaer	40666330	921 3843	25-JAN-2013	6552636
6	7	7191	120500	000000	00	2 091,00	Faktura 6552837 HRG, reise Haag P/L studenter	HRG HOOG ROBINSON NORD CAS	Ingående fakturaer	40666328	921 3843	25-JAN-2013	6552637
7	7	7191	120500	000000	00	2 091,00	Faktura 6552642 HRG, reise P/L studenter til Haag	HRG HOOG ROBINSON NORD CAS	Ingående fakturaer	40666329	921 3843	25-JAN-2013	6552642
8	7	7191	120500	000000	00	2 091,00	Faktura 6552645 HRG, reise Haag P/L studenter	HRG HOOG ROBINSON NORD CAS	Ingående fakturaer	40666325	921 3843	25-JAN-2013	6552645
9	5	5111	120500	000000	00	13 435,20	K-EXTRAREM31 07 2013	EXTRA	EXTRA		79202378	31-JUL-2013	
10	5	5180	120500	000000	00	1 612,22	K-EXTRAREM31 07 2013	EXTRA	EXTRA		79202378	31-JUL-2013	
11	5	5401	120500	000000	00	1 894,36	K-EXTRAREM31 07 2013	EXTRA	EXTRA		79202378	31-JUL-2013	
12	5	5403	120500	000000	00	1 99,48	K-EXTRAREM31 07 2013	EXTRA	EXTRA		79202378	31-JUL-2013	
13	5	5411	120500	000000	00	227,32	K-EXTRAREM31 07 2013	EXTRA	EXTRA		79202378	31-JUL-2013	
14	5	5421	120500	000000	00	1 414,71	K-EXTRAREM31 07 2013	EXTRA	EXTRA		79202378	31-JUL-2013	
15	5	5111	120500	000000	00	17 913,80	K-EXTRAREM30 09 2013	EXTRA	EXTRA		792024 18	30-SEP-2013	
16	5	5181	120500	000000	00	2 149,83	K-EXTRAREM30 09 2013	EXTRA	EXTRA		792024 18	30-SEP-2013	
17	5	5401	120500	000000	00	2 525,82	K-EXTRAREM30 09 2013	EXTRA	EXTRA		792024 18	30-SEP-2013	
18	5	5411	120500	000000	00	303,10	K-EXTRAREM30 09 2013	EXTRA	EXTRA		792024 18	30-SEP-2013	
19	6	6883	120500	000000	00	12 642,57	Fakt 12000007 728 Universiteit Leiden	UNIVERSITEIT LEIDEN / LEIDEN UNIVERSITY	Ingående fakturaer	40757485	921 5987	11-DES-2013	120000728
20						71 397,83							

H - Sted-art-prosjekt-titlak alle virksomheder - alle hovedboksblad
Universitetet i Oslo, 19.05.2015 10.30

Hovedskole fra og med: '01-JAN-2014' - Hovedskole til og med: '31-DES-2014'
 Art fra og med: '4000' - Art til og med: '3900'
 Sted fra og med: '120500' - Sted til og med: '120500'
 Prosjekt fra og med: '000000' - Prosjekt til og med: '000000'
 Titlak fra og med: '612700' - Titlak til og med: '612700'

Artskil	Art	Sted	Prosjekt	Titlak	Mfp	Beløp i NOK	Ungbetskravelse	Leverandørnavn / Kundenavn	Bilagskategori	Forsysem brnr	H bok brnr	H bokskole	Forsysem faktnr
1	7192	120500	000000	612700	00	22 928,80	lakt 24918 Court Garden Hotel	COURT GARDEN HOTEL	Ingående fakturer	40772824	9215565	04-FEB-2014	24918
2	7192	120500	000000	612700	00	0,00	NO-Tak - Non Taxable-00Nlon Taxable	COURT GARDEN HOTEL	Ingående fakturer	40772824	9215565	04-FEB-2014	24918
3	7191	120500	000000	612700	00	0,00	lakt 7468754 HRG, Wergeland	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773701	9215552	07-FEB-2014	7468754
4	7191	120500	000000	612700	00	1 950,00	lakt 7468754 HRG, Wergeland	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773701	9215552	07-FEB-2014	7468754
5	7191	120500	000000	612700	00	0,00	lakt 7468755 HRG, Bayram	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773698	9215552	07-FEB-2014	7468755
6	7191	120500	000000	612700	00	1 950,00	lakt 7468755 HRG, Bayram	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773698	9215552	07-FEB-2014	7468755
7	7191	120500	000000	612700	00	0,00	lakt 7468757 HRG, Bure	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773699	9215552	07-FEB-2014	7468757
8	7191	120500	000000	612700	00	1 950,00	lakt 7468757 HRG, Bure	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773700	9215552	07-FEB-2014	7468757
9	7191	120500	000000	612700	00	0,00	lakt 7468759 HRG, Hayashi	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773700	9215552	07-FEB-2014	7468759
10	7191	120500	000000	612700	00	1 950,00	lakt 7468759 HRG, Hayashi	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773700	9215552	07-FEB-2014	7468759
11	7191	120500	000000	612700	00	1 950,00	lakt 7468760 HRG, Gergauli	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773697	9215552	07-FEB-2014	7468760
12	7191	120500	000000	612700	00	0,00	lakt 7468760 HRG, Gergauli	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773697	9215552	07-FEB-2014	7468760
13	7191	120500	000000	612700	00	1 344,00	lakt 7468763 HRG, Høgestøl	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773769	9215552	07-FEB-2014	7468763
14	7191	120500	000000	612700	00	0,00	lakt 7468763 HRG, Høgestøl	HRG HOOG6 ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40773769	9215552	07-FEB-2014	7468763
15	6	6863	120500	000000	612700	1 519,28	SAP-20140307-REISE-REM		REISE		79202525	07-MAR-2014	
16	7	7190	120500	000000	612700	750,00	SAP-20140307-REISE-REM		REISE		79202525	07-MAR-2014	
17	7	7411	120500	000000	612700	0,00	Bokmøter	AKSESS & DAYLIGHT AS	Ingående fakturer	40732813	9216087	08-APR-2014	90288
18	7	7411	120500	000000	612700	250,00	Bokmøter	AKSESS & DAYLIGHT AS	Ingående fakturer	40732813	9216087	08-APR-2014	90288
19	6	6863	120500	000000	612700	-2 884,40	UNIV LEIDEN, TIL GOEDE	UNIVERSITEIT LEIDEN / LEIDEN U	Ingående fakturer	30424991	9216178	09-APR-2014	1200002728K
20	6	6863	120500	000000	612700	0,00	UNIV LEIDEN, TIL GOEDE	UNIVERSITEIT LEIDEN / LEIDEN U	Ingående fakturer	30424991	9216178	09-APR-2014	1200002728K
21	6	6100	120500	000000	612700	0,00	Fakt	VNMNONPOLET AS	Ingående fakturer	40803631	9216326	01-MAI-2014	90634793
22	6	6100	120500	000000	612700	0,00	Fakt	VNMNONPOLET AS	Ingående fakturer	40803631	9216326	01-MAI-2014	90634793
23	7	7351	120500	000000	612700	0,00	Andrea Dimpio Valdeobladene Prosecco Superiore Brdt 2012 (VNMNONPOLET AS	Ingående fakturer	40803631	9216326	01-MAI-2014	90634793
24	7	7351	120500	000000	612700	895,90	Andrea Dimpio Valdeobladene Prosecco Superiore Brdt 2012 (VNMNONPOLET AS	Ingående fakturer	40803631	9216326	01-MAI-2014	90634793
25	7	7796	120500	000000	612700	0,00	0,00	VNMNONPOLET AS	Ingående fakturer	40803631	9216326	01-MAI-2014	90634793
26	7	7796	120500	000000	612700	25,25	40803631	VNMNONPOLET AS	Ingående fakturer	40803631	9216326	01-MAI-2014	90634793
27	7	7190	120500	000000	612700	326,20	SAP-20140604-REISE-REM		REISE		79202587	04-JUN-2014	
28	7	7190	120500	000000	612700	0,00	SAP-20140604-REISE-REM		REISE		79202587	04-JUN-2014	
29	7	7191	120500	000000	612700	3 690,00	SAP-20140604-REISE-REM		REISE		79202587	04-JUN-2014	
30	7	7191	120500	000000	612700	1 489,00	SAP-20140604-REISE-REM		REISE		79202587	04-JUN-2014	
						1 106,00	SAP-20140604-REISE-REM		REISE		79202587	04-JUN-2014	

Artskl	Art	Sted	Prosjekt	Titelk	Mhp	Beløp NOK	Utleibeskrivelse	Leverandørnavn / Kundenavn	Bilagskategor	Forsysem bnr	H bok bnr	H bokdato	Forsysem faktnr
31	7	7191	120500	000000	612700	00	1 218,50	SAP-20140604-REISE-REM	REISE		79202587	04-JUN-2014	
32	7	7191	120500	000000	612700	00	623,00	SAP-20140604-REISE-REM	REISE		79202587	04-JUN-2014	
33	5	5111	120500	000000	612700	00	22 088,00	SAP-20140613-FAST-REM	FAST		79202589	13-JUN-2014	
34	5	5181	120500	000000	612700	00	2 650,56	SAP-20140613-FAST-REM	FAST		79202589	13-JUN-2014	
35	5	5401	120500	000000	612700	00	3 114,41	SAP-20140613-FAST-REM	FAST		79202589	13-JUN-2014	
36	5	5403	120500	000000	612700	00	347,97	SAP-20140613-FAST-REM	FAST		79202589	13-JUN-2014	
37	5	5411	120500	000000	612700	00	373,73	SAP-20140613-FAST-REM	FAST		79202589	13-JUN-2014	
38	5	5421	120500	000000	612700	00	2 467,88	SAP-20140613-FAST-REM	FAST		79202589	13-JUN-2014	
39	7	7152	120500	000000	612700	00	605,50	SAP-20140618-REISE-REM	REISE		79202595	18-JUN-2014	
40	7	7191	120500	000000	612700	00	1 667,28	SAP-20140618-REISE-REM	REISE		79202595	18-JUN-2014	
41	6	6863	120500	000000	612700	00	10 972,89	fakt 1200003189 Universitet Leiden, prosedyrekonkurranse	Ingående fakturer	40872559	9217831	31-DES-2014	1200003189
42	6	6863	120500	000000	612700	00	0,00	NO-Tak - Non Taxable-00-Non Taxable	Ingående fakturer	40872559	9217831	31-DES-2014	1200003189
43							87 413,18						

H - Sted-art-prosjekt-titlak alle virksomheter - alle hovedboksblad
Universitetet i Oslo, 19.05.2015 10:28

Hovedkonto fra og med : '01-JAN-2015' - Hovedkonto til og med : '31-DES-2015'
 Art fra og med : '4000' - Art til og med : '9999'
 Sted fra og med : '120500' - Sted til og med : '120500'
 Prosjekt fra og med : '000000' - Prosjekt til og med : '000000'
 Titlak fra og med : '612700' - Titlak til og med : '612700'

	Artskil	Art	Sted	Prosjekt	Titlak	Mhp	Beløp i NOK	Lingbeskrivelse	Leverandørnavn / Kundenavn	Bilagskategor	Forsysem bnr	H bok bnr	H bokdato	Forsysem faktur
1	7	7190	120500	000000	612700	00	582,00	Høgstøl Sate A.E. 10173476		REISE		79202829	23-MAR-2015	
2	5	5403	120500	000000	612700	00	-58,09	KEXPAREM31.03.2015		EXTRA		79202833	31-MAR-2015	
3	5	5421	120500	000000	612700	00	-41,38	KEXPAREM31.03.2015		EXTRA		79202833	31-MAR-2015	
4	7	7191	120500	000000	612700	00	1.800,00	fakt 8438737 HRG, O Shehli	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907039	9218852	01-APR-2015	8438737
5	7	7191	120500	000000	612700	00	0,00	fakt 838727 HRG, O Shehli	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907039	9218852	01-APR-2015	8438737
6	7	7191	120500	000000	612700	00	0,00	fakt 8438714 HRG, M Usymn	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907038	9218852	01-APR-2015	8438714
7	7	7191	120500	000000	612700	00	1.800,00	fakt 8438714 HRG, M Usymn	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907038	9218852	01-APR-2015	8438714
8	7	7191	120500	000000	612700	00	1.800,00	fakt 8438717 HRG, N Kolbe	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907037	9218852	01-APR-2015	8438717
9	7	7191	120500	000000	612700	00	0,00	fakt 8438717 HRG, N Kolbe	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907037	9218852	01-APR-2015	8438717
10	7	7191	120500	000000	612700	00	0,00	fakt 8438736 HRG, Poppelwell Seevak	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907040	9218852	01-APR-2015	8438736
11	7	7191	120500	000000	612700	00	1.800,00	fakt 8438736 HRG, Poppelwell	HRG-HOOGG ROBINSON NORDIC AS	Ingående fakturer	40907040	9218852	01-APR-2015	8438736
12							7 311,93							

Referat:

Møte ble avholdt torsdag 27. september kl 9-10 i Lødrups kjeller.

Til stede var Erling J. Hjelmeng, Ingunn Ikdahl, Gentian Zyberi (for programleder HUMR) og Stian Ø Johansen.

Hjelmeng innledet med å si at det er ønskelig å diskutere muligheter for samkjøring mellom HUMR og PIL, samtidig var det rom for å diskutere de konkrete forslagene i de foreløpige innstillingene i valgmemneprosessen.

Johansen startet med å understreke at han støttet høringsinnspillene som argumenterer for videreføring av valgemnet Law of the Sea. Dette er et eksempel på at systemet med at instituttene med innstillingskompetanse kan slå uheldig ut. Emnet er svært aktuelt fagmessig for offentlig rett, emnet har en høyt motivert ansvarlig faglærer som ønsker å utvikle emnet. Emnet er pekt på av UD i de eksterne evalueringsrapportene for PIL som noe av det viktigste innenfor graden. Det hadde vært svært ønskelig fra Pil sitt ståsted om emnet ble prioritert i prosessen.

Videre diskuterte Johansen og Zyberi forslaget om å erstatte emnet JUS5912 med ett annet emne tilbudt av IOR. Emnet har hatt blandete tilbakemeldinger fra PIL og dette kan begrunnes med at mange av studentene allerede har omfattende kunnskaper og ferdigheter innenfor temaet. Dette kan eventuelt løses ved at faget ikke er obligatorisk i graden, men kun anbefalt for de som ikke har slik bakgrunn. Emnet er et ferdighetsemne og er vanskelig å gjennomføre godt innenfor dagens rammer. Zyberi kommenterte at siden han tok over er mye bedre for emnet, videre at det er lagt inn 2-3 skriveoppgaver i løpet av semesteret som gir studentene praktisk trening og tilbakemelding. Det er ønskelig å utarbeide en lærebok innenfor emnet, da det i dag er vanskelig å finne gode pensumalternativer. Hjelmeng kommenterte at dette er et ferdighetsemne som er interessant for flere fag, men kan det defineres som et undervisningsopplegg som sorterer under flere emner eller flere programmer? Bakgrunnen for å holde JUS5912 utenfor rammen er større enn at det er et obligatorisk emne i PIL, forslaget om et erstatningsemne fra IOR må eventuelt prioriteres som del av IOR sin ramme på 21 valgemner.

Videre ble det diskutert at det er ønskelig at de engelskspråklige studieprogrammene ser på undervisningstilbud som gis på hver av programmene, men som er aktuelle for alle, kan man samkjøre mer. Ikke nødvendigvis for å spare, men for å lage et bedre undervisningstilbud med de ressursene vi har? Her peilet introduksjonsundervisningen for masteroppgaver seg ut som et mulig område for mer samkjøring. Programlederne diskutere dette videre.

Videre oppfordret Hjelmeng programlederne til å vurdere fagene innenfor programmene samlet, er det fag som overlapper, hvor sammenslåinger burde foreslås? Noen menneskerettighetsemner ble her kort nevnt, men for flere av disse emnene må aktuell studentgruppe vurderes.